

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W ŁAŃCUCIE
ZA ROK 2022**

ŁAŃCUT, marzec 2023

Spis treści

I.	WSTĘP	3
II.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁAŃCUCIE	4
III.	BUDŻET ORAZ STRUKTURA WSZYSTKICH WYDATKÓW W PODZIALE NA ZADANIA	4
IV.	ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ	6
1.	Zasiłki stałe.....	8
2.	Zasiłki okresowe.....	8
3.	Zakup posiłków oraz zasiłki na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	9
4.	Zasiłki celowe i specjalne celowe	9
5.	Zasiłki celowe – zdarzenia losowe	9
6.	Schronienie	9
7.	Pobyty w domu pomocy społecznej	10
8.	Sprawienie pogrzebu	11
9.	Pomoc w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	11
10.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	12
11.	Wynagrodzenie za sprawowanie opieki	12
12.	Pomoc materialna o charakterze socjalnym	12
13.	Pomoc obywatelom Ukrainy przybyłym w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	13
14.	Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa	14
15.	„Opieka Wytchnieniowa” - edycja 2022	14
16.	Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej	15
17.	Centrum Integracji Społecznej w Łąncucie	15
18.	Wspieranie rodziny	15
19.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	16
20.	Dodatek węglowy, dodatek dla gospodarstw domowych, preferencyjny zakup węgla.....	16
21.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami	17
22.	Podejmowanie działań likwidujących bariery społeczne, wspierających inicjatywy sprzyjające wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej społeczności.....	17
23.	Współpraca z Kuratorium Oświaty w Rzeszowie	17
24.	Świadczenie usług teleopieki dla osób starszych i niepełnosprawnych	18
25.	Działalność pracowników socjalnych	18
26.	Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Działu Pomocy Środowiskowej.....	20
27.	Podsumowanie	21
V.	ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH	22
1.	Świadczenia rodzinne.....	22
2.	Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy	25
3.	Świadczenia wychowawcze.....	25
4.	Działania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.....	26
5.	Fundusz alimentacyjny.....	26
6.	Działania wobec dłużników alimentacyjnych	27
7.	Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	29
8.	Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne.....	29
9.	Karta Dużej Rodziny	30
10.	Program „Czyste powietrze”	30
11.	Dodatek osłonowy	31
12.	Dodatek węglowy	31
13.	Dodatek dla gospodarstw domowych	32
14.	Weryfikacja wniosków o zakup preferencyjny węgla	34
15.	Dodatek elektryczny	34
16.	Działalność pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych	35
VI.	ZATRUDNIENIE I SPRAWY KADROWE	37
VII.	REALIZACJA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUT ZA ROK 2022	38
VIII.	REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY MIASTO ŁAŃCUT ZA 2022 ROK	40
IX.	WNIOSKI I POTRZEBY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ	47

I. WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS) jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Miasto Łańcut i działa na podstawie *Uchwały Nr X/47/90 Miejskiej Rady Narodowej w Łańcucie z dnia 21 lutego 1990 roku w sprawie powołania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie; Zarządzenia Nr 7/90 Naczelnika Miasta Łańcuta z dnia 26 lutego 1990 roku w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie; uchwały Nr XXVI/167/2020 Rady Miasta Łańcuta dnia 3 czerwca 2020 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie; Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem Nr 6/2012 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie z dnia 18 kwietnia 2012r. oraz innych aktów prawnych wydanych przez Radę Miasta Łańcuta, Burmistrza Miasta Łańcuta i Dyrektora Ośrodka.*

Niniejszy dokument stanowi roczne sprawozdanie, które zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka składa radzie gminy oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

MOPS w Łańcucie w okresie sprawozdawczym realizował zadania własne oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z poniższych ustaw, rozporządzeń i innych aktów prawnych:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 2268 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 615);
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 2407);
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 1205 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1297);
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 1329);
- Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2021r., poz. 1744 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 2021);
- Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 1385 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 2230 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (t.j. Dz.U. z 2023r., poz. 169 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 447 z późn. zm.);
- Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2022, poz. 2561 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 1249 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023r., poz. 135 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2021 r., poz. 2095 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r., poz. 103 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. z 2023 r., poz. 141 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1967 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 269 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz.U. z 2022 r., poz. 2236);
- Ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. z 2022 r., poz. 2687 z późn. zm.);
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (t. j. Dz. U. z 2021r., poz. 1092);
- Uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018, poz. 1007);

- uchwał Rady Miasta Łańcuta, Zarządzeń Burmistrza Miasta Łańcuta, zawartych umów i porozumień.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcutcie w 2022 roku zadania z pomocy społecznej realizował poprzez:

- systemowe i kompleksowe udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, której nie są w stanie samodzielnie pokonać,
- podejmowanie zadań zmierzających do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- opracowywanie i realizację programów osłonowych.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom posiadającym obywatelstwo polskie oraz jednocześnie spełniającym warunek zamieszkiwania i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo takie przysługuje również cudzoziemcom, jednakże po spełnieniu odrębnych warunków wskazanych w ustawie.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek:

1. osoby zainteresowanej,
2. jej przedstawiciela ustawowego,
3. innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu, po uzyskaniu zgody osoby, której wsparcie ma być udzielone.

II. STRUKTURA ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁAŃCUCIE

W 2022 roku struktura funkcjonowania MOPS w Łańcutcie nie uległa zmianie. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łańcutcie funkcjonują Działy: Pomocy Środowiskowej, Świadczeń Rodziny, Finansowo-Księgowy, Organizacyjno-Administracyjny. Oddzielne stanowisko obejmuje asystent rodziny. Ponadto w MOPS swoje zadania realizuje Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz funkcjonuje Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, gdzie osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom udzielana jest pomoc: psychologiczna, prawna i w formie pracy socjalnej.

III. BUDŻET ORAZ STRUKTURA WSZYSTKICH WYDATKÓW W PODZIALE NA ZADANIA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcutcie w roku budżetowym 2022 na realizację zadań zleconych i własnych wydatkował łączną kwotę: **26 865 424,55 zł**, z czego:

- ze środków budżetu gminy: **3 677 452,12 zł**
- ze środków budżetu państwa i innych funduszy: **23 187 972,43 zł**

Ponadto MOPS realizował zadanie pn. „Opieka wytchnieniowa” ze środków pozabudżetowych w kwocie: **34 440,75 zł**. Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizowanych zadań przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Struktura wszystkich wydatków MOPS w 2022 roku w podziale na zadania

Podział zgodnie z klasyfikacją budżetową	Zadania wydatkowane ze środków gminy	Zadania wydatkowane z dotacji zewnętrznych
85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi. Ochrona zdrowia	16 200,00	0,00
85195 Pozostała działalność. Ochrona Zdrowia	0,00	250,00
85202 Domy Pomocy Społecznej	1 276 829,57	0,00
85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	741,20	0,00

85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne	0,00	34 100,76
85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	204 084,61	153 658,00
85215 Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	306 723,96	2 052,19
85216 Zasiłki stałe	0,00	312 561,19
85219 Ośrodek Pomocy Społecznej	1 195 450,19	204 178,95
85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5 820,40	303 688,02
85230 Pomoc w zakresie dożywiania	104 023,89	241 500,00
85295 Pozostała działalność Korpus wsparcia seniora + dodatek osłonowy	0,00	1 052 096,65
85395 Pozostała działalność Pomoc obywatelom Ukrainy + dodatek węglowy + dodatek dla gospodarstw domowych		1 291 050,61 5 108 245,13 <u>256 020,00</u> 6 655 315,74
85415 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	4 600,00	12 700,00
85501 Świadczenia wychowawcze (500+)	0,00	7 471 020,40
85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego świadczenia rodzinne – Pomoc Ukrainie	282 036,27	6 659 941,18 <u>16 506,96</u> 6 676 448,14
85503 Karta Dużej Rodziny	0,00	4 048,94
85504 Wspieranie rodziny	57 966,80	3 000,00
85508 Rodziny zastępcze	222 975,23	0,00
85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	0,00	61 353,45
RAZEM	3 677 452,12	23 187 972,43

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli wynika, że łączny budżet MOPS był zbliżony do tego, który został zrealizowany w roku poprzednim. Poniesione wydatki zostaną szczegółowo przedstawione poniżej.

IV. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

Pomoc społeczna w myśl ustawy o pomocy społecznej jest instytucją polityki społecznej państwa i udziela pomocy, gdy osoba bądź rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej.

W Mieście Łańcutcie w 2022 r. liczba mieszkańców wynosiła 17 085 osób (stan na 31.12.2022r.). Wsparciem systemu pomocy społecznej objęto **540 rodzin**, w tym **1063 osób**. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej łącznie wydał **864 decyzje** dotyczące przyznania pomocy społecznej. Analizując ilość osób objętych wsparciem w stosunku do liczby mieszkańców Łańcuta, można stwierdzić, że pomocą objęto 6,22 % ogółu ludności miasta. Notujemy tendencję spadkową liczby osób korzystających z pomocy społecznej (w 2021r. wsparciem objętych było 7.01 % ludności).

Tabela nr 2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2021-2022

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
2021	608	1200	17 126	7,01%
2022	540	1063	17 085	6,22%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MOPS

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej było: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Inne powody występują w pojedynczych przypadkach. W poniższej tabeli przedstawiono powody ubiegania się o pomoc z MOPS w 2021 i 2022 roku.

Tabela nr 3. Powody korzystania z pomocy MOPS

Lp.	Powody korzystania z pomocy społecznej w latach 2021/2022	Liczba rodzin w 2021 roku	Liczba rodzin w 2022 roku
1	ubóstwo	94	79
2	bezdolność	7	7
3	potrzeba ochrony macierzyństwa	21	23
4	bezrobocie	127	107
5	niepełnosprawność	125	109
6	długotrwała choroba	185	168
7	bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (rodziny niepełne i wielodzietność)	53	48
8	przemoc w rodzinie	6	3
9	alkoholizm	31	24
10	trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	1
11	zdarzenie losowe	8	8

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie powyższych danych można zauważyć, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej prezentuje się na zbliżonym poziomie. Nadal znaczna liczba rodzin (48) korzysta z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Te rodziny, z uwagi na występowanie jednocześnie licznych problemów, wymagają wsparcia w wielu obszarach, np. pomocy asystenta rodziny, pomocy terapeutycznej, psychologicznej, wsparcia środowiskowego. Poprawie uległa sytuacja osób niepełnosprawnych, którzy uzyskali uprawnienia do świadczenia uzupełniającego (tzw. 500+, które jest wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych), a także wzrostem świadczeń związanych

z niepełnosprawnością. Poprawie uległa też sytuacja finansowa emerytów i rencistów, którzy otrzymali tzw. 13-tą i 14-tą emeryturę.

W roku 2022 liczba osób bezrobotnych z terenu Miasta Łańcuta korzystających z pomocy społecznej uległa nieznacznemu zmniejszeniu. Są to najczęściej osoby długotrwale bezrobotne. W związku z trwającym stanem epidemii oraz wojny w państwie sąsiednim sytuacja na rynku pracy może ulegać stałym zmianom, zatem trudno przewidzieć tendencje w tym obszarze.

W ramach systemu pomocy społecznej świadczona jest praca socjalna mająca na celu przywrócenie zdolności do samodzielnego życia osób i rodzin. Jest to szereg działań mających na celu ułatwienie funkcjonowania poprzez wzmacnianie i zwiększanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów. Prowadzona ona była m.in. w oparciu o kontrakt socjalny, motywujący osoby potrzebujące pomocy do znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnych sytuacji życiowych. Było to również szeroko rozumiane poradnictwo rodzinne i zawodowe, pomoc w załatwianiu spraw w innych instytucjach i organizacjach, motywowanie do podjęcia terapii, np. uzależnień, czy podjęcia pracy.

Kryteria dochodowe uprawniające do przyznania świadczeń z pomocy społecznej to:

- dla osoby samotnie gospodarującej – maksymalnie 776 zł;
- dla osoby w rodzinie – maksymalnie 600 zł.

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcutcie w 2022 roku na zadania z zakresu pomocy społecznej obrazuje tabela nr 4.

Tabela nr 4. Struktura wydatków MOPS w 2022 roku w podziale na zadania z zakresu pomocy społecznej

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
1.	Zasiłki stałe (dotacje)	50	57	312 561
2.	Zasiłki okresowe (dotacje i środki własne)	62	160	154 052
3.	Dożywianie ogółem <ul style="list-style-type: none"> • dotacja • własne - zasiłki celowe na dożywianie w ramach rządowego programu „Posiłek w domu i w szkole” - obiad w stołówce <ul style="list-style-type: none"> • dotacja • własne 	140 22	361 53 uczniów	320 028 223 653 96 375 25 496 17 847 7 649
4.	Zasiłki celowe i specjalne celowe (własne), zakup odzieży, obuwia, opału, żywności, artykułów szkolnych, drobne remonty, leki, świadczenia medyczne, itp.	117	228	90 360
5.	Zdarzenia losowe (własne)	8	21	16 000
6.	Schronienie (własne)	8	8	66 538
7.	Pobyt w domu pomocy społecznej	43	43	1 276 830
8.	Sprawienie pogrzebu (własne)	1	1	3 949
9.	Pomoc w formie usług opiekuńczych (własne)	32	38	227 176
10.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne podopiecznych	59	59	34 101
11.	Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych (dotacja)	27	65	303 688
12.	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd	4	4	13 058

Źródło: Opracowanie własne

1. Zasiłki stałe

W ramach zadań własnych gminy Ośrodek przyznawał zasiłek stały wraz z opłatą składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Zasiłek stały jest świadczeniem dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Z uwagi na sposób obliczania tego zasiłku jest on świadczeniem wyrównującym dochód osoby uprawnionej do wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego.

Ogółem w 2022 roku, z tej formy pomocy skorzystało **50 osób uprawnionych** w 50 rodzinach, gdzie liczba osób ogółem wynosiła 57, wypłacono **521 świadczeń**, na łączną kwotę **312 561 zł**. Środki pieniężne w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu państwa.

Tabela nr 5. Struktura wydatków na zasiłki stałe

Zasiłek stały	2021	2022
Kwota świadczeń	309 148 zł	312 561,00 zł
Liczba świadczeń	567	521

Źródło: Opracowanie własne

Wydatki na zasiłki stałe w 2022 r. są wyższe w stosunku do 2021 r., pomimo że liczba osób korzystających z tej formy pomocy uległa zmniejszeniu. Powyższa sytuacja w 2022r. spowodowana była zmianą kryteriów dochodowych oraz zmianą wysokości maksymalnej kwoty zasiłku stałego. Maksymalna wysokość zasiłku stałego dla osoby samotnie gospodarującej od 2022 r. wynosi 719,00 zł.

W 2022 r. wydano łącznie **17** decyzji administracyjnych przyznających zasiłek stały oraz **61** decyzji zmieniających, **7** decyzji o świadczeniach nienależnie pobranych, **10** decyzji uchylających przyznanie świadczenia, **1** odmowa przyznania zasiłku stałego. Koordynowano zwrot świadczeń z ZUS przyznanych **3** osobom pobierającym zasiłek stały, w trakcie którego osiągnęły odpowiedni wiek do nabycia prawa do świadczenia emerytalnego lub uprawnień rentowych. Od 1 stycznia 2022 r. zaczęła obowiązywać nowa kwota kryterium dochodowego wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, które dla osoby samotnie gospodarującej wynosi maksymalnie 776 zł, a dla osoby w rodzinie maksymalnie 600 zł. Zmiany w przepisach prawa wymusiły początkiem roku szybkie zmiany trwających decyzji o zasiłku stałym w aspekcie wysokości świadczenia. W związku z powyższym w roku 2022 wydano czterokrotnie więcej decyzji zmieniających zasiłek stały niż w roku wcześniejszym. Każde przyznanie świadczenia z pomocy społecznej lub zmiana decyzji musi być poprzedzona przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego.

2. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, niemożność otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie.

Tabela nr 6. Struktura wydatków na zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy	2021	2022
Kwota świadczeń	155 833 zł	154 052,00 zł
Liczba świadczeń	406	370

Źródło: Opracowanie własne

W 2022 r. wydatki na zasiłki okresowe uległy zmniejszeniu w porównaniu z 2021 r. W 2022 r. wydano łącznie **145** decyzji administracyjnych przyznających zasiłek okresowy oraz **1** decyzję zmieniającą, **3** decyzje uchylające, wydano **2** decyzje o świadczeniach nienależnie pobranych, **1** decyzję odmowną.

3. Zakup posiłków oraz zasiłki na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”

W 2022 roku Ośrodek realizował rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu”. Pomoc w formie dożywiania udzielana była dzieciom do 7 r.ż., uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Z tej formy pomocy mogą skorzystać osoby bądź rodziny, których dochód nie przekraczał w roku 2022 odpowiednio 150 % kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (1164,00 zł) lub rodziny (900,00 zł). Program realizowany był zgodnie z umową zawartą z Wojewodą. Na realizację zadania ogółem wydatkowano kwotę **345 524 zł**, z tego dotacja stanowiła **241 500 zł**, zaś środki własne gminy **104 024 zł**. Programem zostało objętych ogółem **53 uczniów**, zaś z zasiłku celowego skorzystało **361 osób w 140 rodzinach**. W związku ze stanem epidemii oraz nauką zdalną dzieci w niektórych przypadkach pomoc w formie posiłku zastąpiono przyznaniem zasiłku celowego na zakup posiłku lub produktów żywnościowych.

W 2022 r. wydano łącznie **288** decyzji administracyjnych przyznających świadczenie oraz wydano **1** decyzję o świadczeniach nienależnie pobranych, **2** decyzje dotyczące umorzenia świadczeń nienależnie pobranych, **2** decyzje zmieniające, a także **2** decyzje zostały uchylone. W 2022 r. wydano łącznie **30** decyzji odnośnie sfinansowania dzieciom obiadów w przedszkolach, szkołach podstawowych i średnich.

4. Zasiłki celowe i specjalne celowe

Zasiłek celowy może być przyznany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu. W 2022 roku Ośrodek przyznał pomoc w formie zasiłków celowych i specjalnych celowych dla **117 rodzin**. Ogółem wydatkowano **90 360 zł**. Zasiłki celowe przyznawano, m.in. na zakup leków i odzieży, zakup żywności. Zasiłki specjalne celowe przyznano osobom i rodzinom, gdzie przekroczone zostało kryterium dochodowe, a występowała szczególna okoliczność trudnej sytuacji, np. ciężka choroba lub niepełnosprawność.

W 2022 r. wydano łącznie **96** decyzji administracyjnych przyznających zasiłek celowy oraz **113** decyzji przyznających specjalny zasiłek celowy, wydano **2** decyzje zmieniające.

5. Zasiłki celowe – zdarzenia losowe

W 2022 roku wydatkowano kwotę **16 000 zł** na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzenia losowego, w szczególności były to rodziny, u których wystąpiła nagła śmierć osób najbliższych, pożar lub inne zdarzenie losowe. Wydano w tej sprawie **8** decyzji administracyjnych.

6. Schronienie

Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej do udzielenia pomocy osobom bezdomnym zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tych osób na pobyt stały. Ze środków MOPS pokrywane były koszty pobytu naszych mieszkańców w schroniskach. Na ten cel w 2022 r. wydatkowano **66 538 zł** (pobyt w schroniskach **8 osób bezdomnych**). Na ten wydatek składają się: koszty noclegu, posiłków, odzieży, obuwia i środków czystości.

W 2022 r. wydano **4** decyzje kierujące do schroniska z usługami opiekuńczymi. Na podstawie **6** decyzji skierowano również **6** osób do schroniska dla bezdomnych. Jednej osobie została uchylona decyzja w związku z przedwczesnym opuszczeniem schroniska. Dla 2 osób zapewniono pobyt w noclegowni, pierwsza osoba pochodziła z terenu Miasta Łańcuta, druga z gminy sąsiedniej (w takim przypadku odpłatność za pobyt w noclegowni czy schronisku ponosi gmina ostatniego miejsca zameldowania osoby skierowanej). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcutcie zawarł umowy w zakresie: zapewnienia schronienia w noclegowni Caritas Archidiecezji Przemyskiej Oddział Leżajsk, zapewnienia schronienia osobom bezdomnym w schronisku prowadzonym przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Dębica oraz zapewnienia

schronienia z usługami opiekuńczymi dla osób bezdomnych prowadzonym przez Akademię Innowacji Społecznych w miejscowości Gwizdaj.

7. Pobyt w domu pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i odpłatności za pobyt dla osób niepełnosprawnych i w podeszłym wieku. Pracownicy socjalni kompletowali dokumenty niezbędne do uzyskania skierowania i umieszczenia w DPS. W 2022 roku w DPS-ach przebywało **46 mieszkańców** Miasta Łańcuta. Natomiast Gmina Miasto Łańcut ponosiła wydatki związane z przebywaniem **43 osób** w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie powiatu i województwa. Roczny koszt utrzymania pensjonariuszy w tych placówkach wyniósł **1 276 830 zł**.

Tabela nr 7. Wydatki związane z pobytem mieszkańców Łańcuta w domach pomocy społecznej w latach 2021-22.

Pobyt w domu pomocy społecznej	2021	2022
Liczba mieszkańców gminy przebywających w DPS	39	43
Wydatki za pobyt mieszkańców w DPS	988 105 zł	1 276 830,00 zł

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z tabeli nr 7, liczba mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej zwiększyła się o **4** osoby w porównaniu z rokiem ubiegłym. Na podstawie zarządzeń w sprawie ogłoszenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca domu pomocy społecznej corocznie wzrastają koszty pobytu w domu pomocy społecznej za jednego mieszkańca. W 2022 roku wydano łącznie **10** decyzji administracyjnych kierujących do DPS, **9** decyzji ustalających odpłatność za pobyt, **68** decyzji zmieniających odpłatność. W roku 2022 podpisano **4** nowe umowy z osobami zobowiązanymi do ponoszenia odpłatności oraz aneksowano **11** razy **9** obowiązujących umów. Wydana została **1** decyzja dotycząca odpłatności za pobyt członka rodziny w DPS oraz **2** decyzje zwalniające z odpłatności osoby zobowiązanej (tj. członka rodziny).

Domy Pomocy Społecznej w których zostali umieszczeni mieszkańcy Łańcuta przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 8. Mieszkańcy Łańcuta umieszczeni w DPS-ach

Lp.	Dom Pomocy Społecznej	Liczba umieszczonych mieszkańców
1	Tarnobrzeg	4
2	Górno	2
3	Dębica	1
4	Rzeszów	1
5	Glinik Dolny	2
6	Łąka	1
7	Przemyśl	1
8	Iwonicz	1
9	Piskorowice - Mołynie	2
10	Moszczy	2
11	Chmielnik	2
12	Brzoza Królewska	2
13	Łańcut	20
14	Kąkolówka	1
15	Jarosław	1

Źródło: Opracowania własne

W sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu osoby lub jej otoczenia tutejszy Ośrodek występował do sądu o umieszczenie mieszkańca gminy bez jego zgody w DPS. W roku 2022 toczyły się takie **3** postępowania, z których **1** zakończyło się umieszczeniem osoby w domu pomocy na mocy postanowienia sądu.

Każda zmiana sytuacji dochodowej i rodzinnej wiąże się z koniecznością przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego. Istnieje obowiązek ustawowy przeprowadzenia co najmniej raz w roku aktualizacji wywiadu środowiskowego u mieszkańca DPS. Pracownicy socjalni współpracują z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej

w tym z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie w celu zabezpieczenia potrzeb osób wymagających całodobowej opieki poprzez wskazanie DPS-u odpowiedniego typu zlokalizowanego najbliżej miejsca zamieszkania osoby. Prowadzą także postępowania dotyczące odpłatności osób zobowiązanych za pobyt członka rodziny w DPS.

Rok 2022 przyniósł korzystne zmiany sytuacji finansowej emerytów i rencistów, tj. zwolnienie z podatku osób pobierających niskie emerytury i renty czy wysoka waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych w marcu 2022r. Zmiana dochodu podopiecznych w ciągu roku wpłynęła jednak na odpłatność ponoszoną przez mieszkańców DPS czy ich rodzin. W konsekwencji z powodu zmiany w przepisach podatkowych w styczniu 2022 r. zmienionych zostało 28 decyzji. Z powodu waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych w marcu 2022r. u części osób nastąpiła kolejna zmiana odpłatności za pobyt w DPS. Ogółem w roku 2022 zostało wydanych **68** decyzji zmieniających, w porównaniu z rokiem 2021 takich decyzji było 16, czyli ponad czterokrotnie więcej. Należy także nadmienić, że każde postępowanie przyznające pomoc w oparciu o ustawę o pomocy społecznej było poprzedzone wywiadem środowiskowym również w przypadku zmian sytuacji klienta np. dochodowej. Niejednokrotnie procedura umieszczenia w DPS jest bardzo trudna ze względu na konieczność dogłębnej orientacji w sytuacji podopiecznego, który wymaga pilnego zabezpieczenia życia i stabilizacji stanu zdrowia. Umieszczenie takiej osoby w DPS często odbywa się pod presją czasu w ramach pilnego zabezpieczenia sytuacji socjalno-bytowej. Trudności przysparza również współpraca z rodziną, która w chwili umieszczenia w DPS ma obowiązek ustawowy ponoszenia odpłatności, a często nie wyraża na to zgody. Wyjątkowo trudne są sytuacje rodzin, gdy mieszkaniec DPS w przeszłości nie wywiązywał się z obowiązków rodzicielskich i wychowawczych wobec małoletnich, a w chwili obecnej dzieci zobowiązane są do ponoszenia odpłatności za rodzica. Pracownicy prowadzą postępowania administracyjne mające na celu ustalenie osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności oraz ustalenie wysokości opłat, jakie mają ponieść z tytułu umieszczenia członków ich rodziny w DPS. Takie postępowanie administracyjne budzi wśród dorosłych dzieci poczucie niesprawiedliwości, frustrację, konflikty rodzinne. Wychodząc naprzeciw takim komplikacjom ustawodawca umożliwił całkowite zwolnienie z ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca DPS po przeprowadzeniu postępowania i przedstawieniu dokumentów potwierdzających pozbawienie władzy rodzicielskiej wobec umieszczonego mieszkańca domu pomocy społecznej. W 2022 roku toczyły się postępowania wobec członka rodziny osoby umieszczonej w DPS, który przebywał poza granicami kraju i nie podejmował współpracy w ustaleniu obowiązku ponoszenia odpłatności za mieszkańca DPS. Pracownicy socjalni w takich sytuacjach w celu ustalenia miejsca pobytu takiej osoby występują do urzędu stanu cywilnego, ambasad, konsulatów. Pracownicy socjalni niejednokrotnie mediują z osobami spokrewnionymi w celu wypełniania obowiązku ustawowego zapewnienia opieki osobie zależnej.

8. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. W 2022 roku tutejszy Ośrodek sprawił **1 pogrzeb zbiorowy** dzieci utraconych - łączny koszt wyniósł **3 949 zł**.

9. Pomoc w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Pomoc w postaci usług opiekuńczych realizowana jest w celu udzielenia wsparcia osobie wymagającej pomocy w środowisku lokalnym. Liczbę osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi określa poniższa tabela.

Tabela nr 9. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy w postaci usług opiekuńczych

Rodzaj usług	2021		2022	
	Liczba rodzin	Łączna liczba świadczeń	Liczba rodzin	Łączna liczba świadczeń
Usługi opiekuńcze	36	6 725	32	8 994
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - dorośli i dzieci	24	10 267	27	8 011

Źródło: Opracowanie własne

W 2022 roku z usług opiekuńczych skorzystało **32 rodziny** (łącznie wydano **33** decyzje administracyjne przyznające

świadczanie oraz 47 decyzji zmieniających, 4 decyzje uchylające realizację usług, umorzono 2 postępowania z powodu wycofania wniosku). Ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 27 rodzin (łącznie wydano 33 decyzje administracyjne przyznające świadczenie oraz 17 decyzji zmieniających, 5 decyzji uchylających postępowanie, 1 decyzję odmawiającą przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a także 2 umorzenia postępowania z powodu wycofania wniosku).

Zmiany dochodu podopiecznych w ciągu roku spowodowane, m. in. waloryzacją świadczeń emerytalno–rentowych, zwolnieniem z podatku, wpłynęły na wyliczoną w styczniu 2022 r. odpłatność za usługi opiekuńcze czy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W konsekwencji większości osób, którym została przyznana pomoc usługowa w ciągu roku, kilkakrotnie wzrosła odpłatność za świadczone usługi. Sytuacja ta była udokumentowana wydaniem decyzji zmieniających. Powyższy fakt wpłynął również na ilość wniosków podopiecznych o częściowe zwolnienie z ponoszenia odpłatności. Pracownicy socjalni kilkakrotnie weryfikowali sytuację podopiecznych, przeprowadzali postępowanie pod kątem potencjalnych zwolnień z ponoszenia odpłatności za usługi.

10. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej za osoby pobierające zasiłki stałe Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% od kwoty świadczenia w okresie pobierania zasiłku. Składka zdrowotna opłacana jest w sytuacji, gdy osoba nie ma możliwości posiadania ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, np. jako członek rodziny osoby ubezpieczonej. W 2022 r. objęto ubezpieczeniem zdrowotnym z tego tytułu 47 osób, zrealizowano 484 świadczenia na łączną kwotę 26 595 zł (bez uczestników CIS).

11. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. W Łąncucie w 2022 r. wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłacano 4 osobom, sprawującym opiekę nad osobami ubezwłasnowolnionymi. Łączny koszt wyniósł 13 058 zł. Tutejszy Ośrodek w 2022 roku również realizował wypłatę wynagrodzenia dla 1 kuratora osoby częściowo ubezwłasnowolnionej w łącznej kwocie 6 360 zł.

12. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie, na mocy Uchwały Nr XIV/108/2012 Rady Miasta Łąncuta z dnia 22 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Łąncuta, realizuje zadania z zakresu ustawy o systemie oświaty, tj. w sprawie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych.

Świadczenia pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym zostały wprowadzone w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienia pokonywania barier w dostępie do edukacji uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.

Świadczenia tej formy pomocy są niezależne od typu i rodzaju szkoły, do której uczeń uczęszcza, czy też od wyników w nauce ucznia – podstawowym kryterium przyznawania jest tutaj **dochód na osobę** w rodzinie ucznia, który nie może przekraczać kwoty - 600 zł (od 1 stycznia 2022 r. kryterium dochodowe wynosi 600 zł). Dochód na osobę w rodzinie ustalany jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.)

Formami pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym są: stypendium szkolne i zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne jest świadczeniem okresowym przyznawanym dla ucznia w roku szkolnym, na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym.

Zasiłek szkolny natomiast ma charakter jednorazowy – przyznaje się go w związku ze zdarzeniem losowym w danej rodzinie.

Obydwa rodzaje świadczeń należy przeznaczyć na pokrycie kosztów związanych z procesem edukacyjnym ucznia. Świadczenia te przyznaje się uczniom zamieszkałym na terenie miasta, bez względu na lokalizację szkoły, do której uczęszczą.

W związku z powyższym w 2022 r. stypendia szkolne otrzymywało 30 uczniów z 16 rodzin z różnych typów szkół, kwota wypłaconej pomocy wyniosła 17 300 zł, w tym ze środków własnych gminy 4 600,00 zł, a z dotacji 12 700,00 zł.

W 2022r. nie wypłacono zasiłków szkolnych związanych ze zdarzeniami losowymi.

W 2022 roku wydano **32** decyzje administracyjne przyznające pomoc materialną w formie stypendium szkolnego, **13** decyzji zmieniających oraz **5** decyzji uchylających świadczenie w związku z niedostarczeniem wymaganych dokumentów potwierdzających zakup pomocy szkolnych, a także **8** umorzeń postępowania w związku z wycofaniem wniosków.

Od wydanych decyzji nikt nie złożył odwołań do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

13. Pomoc obywatelom Ukrainy przybyłym w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Wsparcie finansowe dla obywateli Ukrainy jest możliwe na mocy przyjętej przez polski parlament specjalnej ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Świadczenia z pomocy społecznej dla uchodźców przysługują na tych samych zasadach, jak w przypadku obywateli Polski, z tym jednak zastrzeżeniem, że dotyczą w szczególności uchodźców, którzy przybyli na terytorium naszego kraju legalnie od dnia 24 lutego 2022 r.

W ramach przepisów o obywatelom Ukrainy, którzy po 24 lutego 2022 r. przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa przysługuje pomoc w postaci **jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.**

Do złożenia wniosku o świadczenie w wysokości 300 zł na osobę wymagane jest posiadanie numeru PESEL oraz okazanie paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego legalny wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od 24 lutego 2022 r.

W 2022 r. dla **351** obywateli Ukrainy opuszczających Ukrainę w związku z trwającym tam konfliktem zbrojnym wypłacono **jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczone na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.** W 2022 r. wysokość udzielonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie w ramach w/w świadczenia została wypłacona kwota **105 300 zł**. Na wskazane świadczenie zostało złożonych **202** wnioski, **1** wniosek został przekazany do innego ośrodka, **3** wnioski zostały wycofane przez wnioskodawcę oraz **1** postępowanie zostało umorzone.

Przepisy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa przewidują możliwość przyznania świadczenia pieniężnego podmiotowi, w tym osobie fizycznej, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. Wysokość **świadczenia pieniężnego** przysługującego z tytułu **zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia** obywatelom Ukrainy wynosi **40 zł za osobę dziennie**. Świadczenie jest przyznawane na podstawie wniosku, za okres faktycznego zapewnienia na własny koszt, zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, jednak nie dłużej niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i jest wypłacane z dołu.

Gmina może przedłużyć okres wypłaty świadczenia na okres dłuższy niż 120 dni w przypadku zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelowi Ukrainy, który:

1) posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;

2) posiada dokument potwierdzający I lub II stopień niepełnosprawności wydany w ramach ukraińskiego systemu orzekania o niepełnosprawności;

3) ukończył 60 rok życia (kobiety) albo 65 rok życia (mężczyźni);

4) jest kobietą w ciąży lub osobą wychowującą dziecko do 12 miesiąca życia;

5) samotnie sprawuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci;

6) jest małoletnim wymienionym w art. 25a ust. 1 ustawy.

Świadczenie:

1) przysługuje za osobę niepełnosprawną, za osobę sprawującą nad nią opiekę i za każde małoletnie dziecko tych osób;

2) przysługuje za kobietę w ciąży i za każde jej małoletnie dziecko lub za opiekuna wychowującego dziecko do 12 miesiąca życia i za wszystkie jego małoletnie dzieci;

3) przysługuje za opiekuna i za każde małoletnie dziecko;

4) przysługuje za małoletniego, za opiekuna tymczasowego ustanowionego dla małoletniego oraz za wszystkie małoletnie dzieci opiekuna tymczasowego.

W 2022r. zostało złożonych **228** wniosków o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy. Pozytywnie rozpatrzonych zostało **224** wniosków dla **404 obywateli Ukrainy** na łączną kwotę

1 178 920 zł. Pracownicy socjalni w **55** przypadkach weryfikowali w miejscu pobytu warunki zakwaterowania i żywienia dla przyjętych obywateli Ukrainy. Na wskazane świadczenie **1** wniosek został pozostawiony bez rozpatrzenia, **2** wnioski zostały wycofane przez wnioskodawcę oraz **1** postępowanie zostało umorzone.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie w 2022r. w ramach środków z Funduszu Pomocy sfinansował posiłek dla **1** dziecka w szkole podstawowej na kwotę **234 zł.** **59** obywateli Ukrainy otrzymało pomoc żywnościową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej z uchodźcami z Ukrainy przekazywali informację o możliwości uzyskania świadczenia wychowawczego z ZUS, wskazywanie organizacji pozarządowych udzielających pomocy uchodźcom z Ukrainy, wskazywanie placówek służby zdrowia, udzielenie informacji o możliwości skorzystania z tłumacza przysięgłego, udzielenie informacji o uzyskaniu pomocy w konsulatach, informowanie o uzyskaniu stopnia niepełnosprawności. Niejednokrotnie uczestniczyli w bardzo trudnych rozmowach opisujących sytuację osób przeżywających traumę wojenną, udzielali wsparcia. A także uczestniczyli i mediowali w sytuacjach konfliktowych dotyczących udzielonego zakwaterowania między stroną która udziela pomocy, a obywatelami Ukrainy, czy tymi samymi obywatelami tego kraju. Udzielali również informacji na pytania dotyczące obaw osób udzielających schronienia m.in. dalszych możliwości i obowiązków wynikających z udzielonej pomocy w formie zakwaterowania. Miesiące po wybuchu wojny na Ukrainie były czasem bardzo intensywnej i wzmożonej pracy w ośrodku pomocy społecznej. Udzielenie pierwszej pomocy finansowej przyznanej ustawowo przez rząd oraz wsparcie dla osób przyjeżdżających z Ukrainy było głównym działaniem tutaj. Ośrodka. Towarzyszyły temu ogromne emocje osób, które przeżyły tragedię wojny, często stracili bliskie osoby lub pozostawili najbliższych w ojczyźnie.

14. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Podkarpackim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża Oddziałem Rejonowym w Przeworsku realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa na lata 2014-2020, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w Podprogramie 2021. Pracownicy socjalni zakwalifikowali do powyższego programu **249 rodzin**, w ramach którego pomocą objęto **595 osób** w tym wśród tych osób było 59 osób z Ukrainy, które przybyły do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Pracownicy MOPS wraz z wolontariuszami rozdysponowali około **19,81 tony** (tj. ok. 20 kg na osobę) żywności w dwóch terminach wydawania. Wartość przekazanych artykułów wynosiła **93 967,32 zł.** Rodziny otrzymały nieodpłatnie artykuły spożywcze – wsparcie w formie paczek żywnościowych, w których skład wchodziły m.in. makaron, cukier, ryż, kasza, sery, dżemy, mleko, olej, soki, produkty w konserwach.

Ze względu na trwający stan epidemii, zgodnie ze zmianą wytycznych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dla Instytucji Pośredniczącej i beneficjentów biorących udział w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, istniała możliwość wydania skierowania w sposób zdalny.

Dodatkowym obowiązkiem pracowników socjalnych było zakwalifikowanie **30 osób** pod względem otrzymania wsparcia działaniami towarzyszącymi.

15. „Opieka Wytchnieniowa” - edycja 2022

Program „Opieka Wytchnieniowa” był kierowany do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Osobista, stała opieka nad dzieckiem lub dorosłą osobą, których niepełnosprawność związana była z szerokim spektrum problemów zdrowotnych prowadzących do znacznego ograniczenia samodzielności, bardzo często oznaczała konieczność wsparcia w każdym elemencie codziennego życia. Członkowie rodzin, opiekunowie muszą podporządkować swój dzienny rozkład zajęć wykonywaniu czynności związanych z opieką i pomocą, co najczęściej oznacza życie w warunkach ciągłego obciążenia psychofizycznego. Wiele osób w takiej sytuacji rezygnowało z udziału w życiu społecznym, zawodowym, zaniehbując własne zdrowie, czy też inne potrzeby oraz całkowicie rezygnując z indywidualnych aspiracji.

Zaangażowanie w sprawowanie opieki często utrudniało podejmowanie innych zadań niezbędnych dla funkcjonowania rodziny i prowadzenia gospodarstwa domowego. Co więcej, kondycja zdrowotna osób sprawujących codzienną długotrwałą opiekę z czasem ulega pogorszeniu, co przekłada się na mniejszą skuteczność, a tym samym obniżenie komfortu życia osoby

niepełnosprawnej oraz samego opiekuna. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki mogły dysponować czasem, który przeznaczyły na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługi opieki wytchnieniowej służyły również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie byli w stanie wykonywać swoich obowiązków.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie realizował działania Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2022 wśród Mieszkańców Łąncuta. Program finansowany był z Funduszu Solidarnościowego. Całkowity koszt świadczenia usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego wyniósł **34 745,83 zł**. Program zapewniał dla **5 osób** niepełnosprawnych świadczenie usługi opieki wytchnieniowej, w tym dla 4 osób niepełnosprawnych dorosłych oraz 1 dziecka niepełnosprawnego w ramach której zatrudniono 6 osób na umowę zlecenie i zrealizowano łącznie **1 011 godzin** usług opieki wytchnieniowej.

Udział w programie generował dodatkowe obowiązki dla pracowników Działu Pomocy Środowiskowej takie jak rekrutacja osób do programu, pomoc w uzyskaniu odpowiednich dokumentów, a także kontrola środowisk objętych pomocą pod względem prawidłowej realizacji świadczenia, analizę osób świadczących usługi opieki wytchnieniowej pod względem zatrudnienia oraz przekazanie informacji do działu organizacyjno-administracyjnego, comiesięczna analiza i opis dokumentów rozliczeniowych z wykonania usług osób zatrudnionych na umowę zlecenie i przekazywanie do działu finansowo-księgowego, a także pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów w środowiskach zakwalifikowanych do pomocy.

16. Ustalanie prawa do bezpłatnej opieki zdrowotnej

Ośrodek realizuje zadanie gminy polegające na ustalaniu uprawnień osób do bezpłatnej opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych. Prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych określa art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i wydawane jest na okres do 90 dni, a w 2022 roku wydano **7 decyzji** w tej sprawie. Postępowania toczyły się na wniosek osoby lub placówki która objęła świadczeniobiorcę pomocą medyczną. Na podstawie przeprowadzanego wywiadu środowiskowego oraz analizy dokumentów sprawdzane są przesłanki do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Pracownicy socjalni ustalają czy są instytucje które w pierwszej kolejności mogą objąć ubezpieczeniem zdrowotnym oraz pomagają w uzyskaniu ubezpieczenia zdrowotnego z innych dostępnych źródeł. Decyzje są przesyłane do Narodowego Funduszu Zdrowia.

17. Centrum Integracji Społecznej w Łąncucie

W 2021 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zakwalifikował **10 osób** do działań Centrum Integracji Społecznej. W 2022 roku 3 osoby zrezygnowały z udziału w projekcie (z powodu podjęcia pracy, uzyskania wieku emerytalnego, problemów zdrowotnych), pracownicy socjalni zrekrutowali dwie nowe osoby do kontynuacji udziału w zajęciach w ramach projektu „Wsparcie Mieszkańców Łąncuta poprzez działania Centrum Integracji Społecznej”, które mogły zrealizować indywidualny program zatrudnienia. Miasto Łącut realizuje w/w projekt z Caritas Archidiecezji Przemyskiej. Celem głównym projektu jest aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu Miasta Łąncuta. W ramach Centrum Integracji Społecznej wszyscy uczestnicy projektu zostali skierowani do jednostek podległych Urzędowi Miasta w celu wykonywania prac ogrodniczo-porządkowych. Uczestnicy projektu zostali objęci przez tutejszy Ośrodek ubezpieczeniem zdrowotnym na czas trwania projektu. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wnioskuje o środki na objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym uczestników projektu który w roku 2022 wyniósł **7 506,00 zł**.

18. Wspieranie rodziny

W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie zadania z zakresu wspierania rodziny wykonywał w oparciu o Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miasto Łącut na lata 2021- 2023. Szczegółowa informacja ze wsparcia rodzin i pieczy zastępczej zostanie przedstawiona Radzie Miasta Łąncuta w odrębnym sprawozdaniu.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych mogą zostać objęte szeregiem działań w ramach pracy z rodziną w szczególności pomocą asystenta rodziny. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin. Całkowity koszt zatrudnienia asystenta rodziny w 2022 r. wyniósł **60 966,80 zł**.

W 2022 roku z usług asystenta rodziny skorzystało **12 rodzin**, w których przebywało 60 osób w tym 41 dzieci. Wśród rodzin objętych wsparciem asystenta są rodziny, które na mocy postanowienia z sądu rodzinnego zostały zobowiązane do współpracy. W 2022 r. były to 4 rodziny zobligowane sędownie do pracy z asystentem rodziny, 8 rodzin samodzielnie zdecydowało się na współpracę z asystentem rodziny.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni uczestniczyli w 11 posiedzeniach Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, które odbywają się między innymi w Powiatowych Centrach Pomocy Rodzinie – ocena dotyczyła **29 dzieci** umieszczonych w systemie pieczy zastępczej.

19. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Pracownicy socjalni realizując zadania określone ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, świadczą pracę socjalną na rzecz mieszkańców Miasta Łańcuta. W 2022 roku kontynuowano działania socjalne, które miały na celu zapobieganie i minimalizowanie problemów wynikających ze zjawiska przemocy w rodzinie. W perspektywie roku 2022 koordynowano procedurę **48 „Niebieskich Kart”**, z czego 18 stanowiło kontynuację działań rozpoczętych w latach poprzednich. Natomiast w 2022 r. wszczęto **30** nowych procedur Niebieskiej Karty. Wpłynęło do Przewodniczącego Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego 34 formularze „Niebieskich Kart - A” dokumentujących zarówno pierwsze, jak też kolejne zdarzenia z użyciem przemocy w rodzinach. W celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2022 r. powołano **25** nowych grup roboczych, 23 grupy kontynuowały działalność z lat ubiegłych. W ramach pracy grup roboczych odbyło się **211** spotkań, w których uczestniczyli pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej m.in. pracownicy socjalni i asystent rodziny. W 2022 r. zostały zakończone **34** procedury „Niebieskie Karty”. W realizację procedury „Niebieskie Karty”, w celu profesjonalizacji i interdyscyplinarności oraz podniesienia skuteczności świadczonej pomocy, zaangażowane były służby Policji, przedstawiciele placówek oświatowych, służby zdrowia, sądownictwa, prokuratury, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łańcutcie, a także podmiotów sektora pozarządowego.

Procedura działań w ramach „Niebieskiej Karty”, która w głównej mierze powierzona jest pracownikom socjalnym i koordynacji powołanemu Zespołowi Interdyscyplinarnemu działającemu przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej jest bardzo czasochłonna.

Po sporządzeniu formularza „Niebieska Karta – A” podmiot (tj. policji, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej) wszczynający procedurę niezwłocznie zgłasza ten fakt do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, lecz nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania powołuje grupę roboczą i przekazuje formularz celem dalszych działań. Członkowie grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – C” na posiedzeniu, w obecności wcześniej zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Na kolejnym posiedzeniu członkowie grupy roboczej, po wcześniejszym wezwaniu osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie wypełniają formularz „Niebieska Karta – D”.

W przypadku niestawiennictwa osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięta przemocą w rodzinie lub osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie nie wstrzymuje się dalszych działań specjalistów. Działania grupy roboczej są kontynuowane w celu ustalenia planu pomocy rodzinie.

W następnej kolejności obowiązkiem zespołu jest wnikliwe przeanalizowanie sprawy, przygotowanie planu pomocy rodzinie i realizowanie go w dalszej części procedury. Zakończenie procedury jest możliwe w dwóch przypadkach: ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. W roku 2022 z powodu ustania przemocy w rodzinie zamknięto **18** procedur „Niebieskiej Karty”, a z powodu braku zasadności podejmowanych działań zakończono **16** procedur.

20. Dodatek węglowy, dodatek dla gospodarstw domowych, preferencyjny zakup węgla

Na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym oraz ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw pracownicy socjalni w 2022 roku przeprowadzili 78 wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania Wnioskodawcy. Wywiady środowiskowe dotyczyły określenia głównego źródła ogrzewania, deklaracji rodzaju i liczby zainstalowanych eksploatowanych źródeł ciepła, odrębności lokalu, składu osobowego gospodarstwa domowego.

Ponadto pracownicy socjalni na podstawie danych z Działu Świadczeń Rodziny dotyczących wypłaconych dodatków węglowych zweryfikowali 536 wniosków o zakup preferencyjny węgla dla gospodarstw domowych z terenu Miasta Łańcuta.

Szczegółowy opis wymienionych powyżej zadań znajduje się w dalszej części sprawozdania dotyczącej zadań realizowanych przez Dział Świadczeń Rodziny.

21. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

W realizacji zadań pomocy społecznej Ośrodek współpracuje z organizacjami społecznymi oraz innymi jednostkami organizacyjnymi Miasta Łańcuta oraz instytucjami, m.in.:

1. Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Łańcuckie:

- bieżący nadzór nad realizacją zadania z zakresu pomocy społecznej w formie „zapewnienia gorącego posiłku” – zgodnie z Umową,
- działania na rzecz osób bezdomnych,
- współpraca w zakresie realizowania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).

2. **Parafiami Rzymsko-Katolickimi** (wszystkimi) – informowanie o osobach potrzebujących, ubogich i bezdomnych, którzy szukają pomocy we wspólnotach działających przy Parafii (m.in. Akcja Katolicka, Caritas, itd.), współpraca w zakresie sprawienia pogrzebu osobom bezdomnym.

3. Powiatowym Urzędem Pracy w Łańcucie w zakresie:

- aktywnego zwalczania bezrobocia poprzez organizowanie prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, programu aktywności lokalnej,
- prowadzenie działań w zakresie wyłonienia grup bezrobotnych podlegających przekwalifikowaniu zawodowemu,
- stałego monitorowania ofert pracy i mobilizowania osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia.

4. **Policją, sądem, kuratorami, pedagogami szkolnymi, placówkami oświatowymi i placówkami służby zdrowia** w zakresie poprawy warunków funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych.

5. **Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** w zakresie świadczenia pomocy osobom uzależnionym. W ramach współpracy z ww. Komisją w siedzibie MOPS działa Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, w którym udzielane jest poradnictwo prawne i psychologiczne oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy.

6. **Stowarzyszeniem Wiosna** - kwalifikowanie osób i rodzin do akcji „Szlachetna Paczka”.

Ponadto pracownicy socjalni współpracują z policją, szkołą, kuratorami, służbą zdrowia, opiekunami, asystentem rodziny, urzędem pracy, pracownikami innych ośrodków pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, np. Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta, Polskim Czerwonym Krzyżem, Caritas, Szlachetną Paczką oraz wolontariuszami działającymi w ramach programu rządowego „Wspieraj Seniora” i Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

22. Podejmowanie działań likwidujących bariery społeczne, wspierających inicjatywy sprzyjające wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej społeczności

- Diagnoza potrzeb wśród Mieszkańców Łańcuta przed przystąpieniem do realizacji Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023, finansowanego z Funduszu Solidarnościowego.
- Diagnoza potrzeb wśród Mieszkańców Łańcuta przed przystąpieniem do realizacji Programu „Opieka wychowawcza” - edycja 2023, finansowanego z Funduszu Solidarnościowego.

23. Współpraca z Kuratorium Oświaty w Rzeszowie

W ramach współpracy z Kuratorium Oświaty w Rzeszowie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łańcucie w 2022 roku zakwalifikował i skierował **8 dzieci** i młodzieży w wieku od 7 – 18 z rodzin o niskich dochodach na bezpłatny wypoczynek wakacyjny. Pracownicy socjalni koordynowali działania związane z rekrutacją i wyjazdem na kolonie letnie, przygotowaniem oraz przekazywaniem dla potrzeb Kuratorium Oświaty oraz organizatorów wypoczynku list uczestników, uzupełnionych kart kwalifikacyjnych. Pracownicy socjalni dokonywali uzgodnień dotyczących terminów odjazdów oraz powrotów dzieci z kolonii. Nadzorowali wyjazd i powrót dzieci do Łańcuta. Kolonie letnie zorganizowane zostały przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Podkarpacki Oddział Regionalny w Rzeszowie. Kolonia letnia dla dzieci odbyła się w Zakopanem w terminie: od 16 do 29 sierpnia 2022 r.

24. Świadczenie usług teleopieki dla osób starszych i niepełnosprawnych

Celem programu w Module II „ Korpus Wsparcia Seniorów” jest poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez dostęp do „opieki na odległość”, zwanej teleopieką.

W ramach programu udzielono wsparcia **50 mieszkańcom** Miasta Łańcuta w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwo domowe lub mieszkające z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

W ramach programu mieszkaniac otrzymał opaskę bezpieczeństwa z usługą obsługi systemu polegającą na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu.

Opaska bezpieczeństwa jest prosta w użytkowaniu, wyposażona w następujące funkcje:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- lokalizator GPS
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls, saturacja)

Usługa obsługi jest realizowana przez dyspozytora (pielęgniarkę, ratownika medycznego, opiekuna medycznego), który decyduje o sposobie udzielenia seniorowi pomocy, w tym o wezwaniu służb ratunkowych.

Wyznaczony został gminny Koordynator programu, do którego zadań należy organizacja, koordynacja pracy pracowników socjalnych w terenie w zakresie realizacji programu, a także monitoring i sprawozdawczość.

Udział w programie jest bezpłatny dla mieszkańców.

W ramach dodatkowych obowiązków pracownicy socjalni prowadzili działania informacyjne, rekrutowali do udziału w projekcie mieszkańców miasta Łańcuta, zawarli 50 umów na świadczenie teleopieki i przekazali 50 opasek bezpieczeństwa. Monitorowali, a w razie zaistniałych problemów i potrzeb (awaria urządzenia, brak zasięgu) udzielali wsparcia i koordynowali zwrot oraz naprawę urządzeń.

W okresie od lipca do grudnia 2022 r. podsumowanie realizacji projektu przedstawia się następująco:

- Liczba wciśniętych SOS – 93
- Liczba wysłanych ZRM – 1
- Liczba połączeń do Telecentrum oraz z Telecentrum – 158
- Realizacja projektu – 100 %

W opinii Koordynatora programu oraz pracowników socjalnych dostęp do teleopieki zwiększył poczucie bezpieczeństwa użytkowników oraz poprawił ich możliwości do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Rodziny osób objętych teleopieką wyrażały również pozytywne opinie. Zdecydowana większość beneficjentów jest bardzo zadowolona z programu i wyraża chęć jego kontynuacji.

25. Działalność pracowników socjalnych

Podstawą organizowania i udzielania wszelkiej pomocy jest rozeznanie potrzeb. Jest to zadanie pracownika socjalnego, osoby profesjonalnie przygotowanej do udzielania pomocy bezpośrednio w środowisku zamieszkania osoby lub rodziny wymagającej pomocy. Podstawowym dokumentem poprzedzającym przyznanie świadczenia z pomocy społecznej jest rodzinny wywiad środowiskowy, przeprowadzany przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania osoby, która o pomoc się ubiega. W przedmiotowym wywiadzie zostaje sporządzona diagnoza określająca sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową, zdrowotną i mieszkaniową, jak również zaproponowana zostaje pomoc dostosowana do potrzeb osób i możliwości Ośrodka. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego pracownik socjalny przygotowuje również decyzję administracyjną.

Praca socjalna - rozumiana jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych. Realizacja tego zadania pomocy społecznej spoczywa na pracownikach socjalnych zatrudnionych w Ośrodku. W 2022 roku udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej 520 rodzinom, w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej 266 rodzinom. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny.

Kontrakt socjalny - to pisemna umowa, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie

podjętych działań zmierzających do zmiany trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Celem określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej Ośrodek zawiera kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną. W 2022 roku zawarto **7 kontraktów socjalnych (z 8-ma osobami)**.

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe **rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz stworzenie diagnozy** na podstawie wywiadu środowiskowego. Mając na uwadze podniesienie jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni rozwijają realizowane już metody pracy oraz podejmują nowe zadania tj.:

- współpracę ze specjalistami w szczególności psychologami, konsultantami do spraw uzależnień, przemocy w rodzinie, zaburzeń psychicznych, konsultantami do spraw prawnych, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej oraz asystentami rodziny w celu realizacji długofalowego planu pomocy,
- współpracę z Policją, kuratorami, przedstawicielem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagogami szkolnymi w ramach której odbywają się cykliczne spotkania Grup Roboczych w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty”, mające na celu wymianę informacji, ustalanie wspólnych działań na rzecz środowisk zagrożonych przemocą oraz działania mające charakter interwencyjny,
- konsultacje z asystentem rodziny, pracy z rodziną w ramach usługi asystenta rodziny oraz podział zadań do realizacji przez asystenta i pracownika socjalnego oraz innych specjalistów,
- współpracę z przedstawicielami szkół, przedszkoli, żłobków, poradni psychologiczno-pedagogicznych nakierowaną na zaspokojenie potrzeb dzieci,
- udział w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- kwalifikacja dzieci na kolonie organizowane przez Kuratorium Oświaty oraz nadzór nad wyjazdem i powrotem dzieci z kolonii,
- współpracę z parafiami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej,
- pochówek osób, którzy nie posiadają rodziny lub rodzina nie chciała się tym zająć,
- współpracę z właścicielami i administratorami lokali mieszkalnych,
- utrzymywanie stałej współpracy z przychodniami, szpitalami, mającej na celu zaspokojenie potrzeb klientów i udzielenie odpowiedniego wsparcia, w tym pomoc w umieszczeniu w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym, Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym,
- prowadzenie postępowań wobec osób zobowiązanych do odpłatności za członków rodziny umieszczanych w Domach Pomocy Społecznej,
- realizację środowiskowych form pracy socjalnej,
- poszukiwanie na wniosek sądu oraz wskazanie kandydata na opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej, kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej, opiniowanie na temat kandydata, jak również w niektórych sytuacjach pełnienie funkcji kuratora,
- przekazywanie do Sądu wniosków o: wgląd w sytuację dzieci, umieszczenie bez zgody mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej, leczenie bez zgody w szpitalu psychiatrycznym,
- uczestnictwo w rozprawach sądowych dotyczących zarówno w sprawach rodzinnych jak i realizacji procedury Niebieskiej Karty,
- udział w działaniach akcyjnych dotyczących zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie Sądu bądź innych zewnętrznych instytucji,
- przeprowadzanie wywiadów w związku z ubieganiem się osób o: świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek wychowawczy, skierowanie na zajęcia w Środowiskowym Domu Samopomocy,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w związku z podejrzenia marnotrawienia środków przez osoby pobierające świadczenie wychowawcze, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na rzecz innej gminy z mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej w Łąncucie oraz z pacjentami przebywającymi w Centrum Medycznym w Łąncucie, pełnoletnimi wychowankami Niepublicznego Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Łąncucie,
- rozpoznawanie sytuacji rodzin pod kątem występowania problemu uzależnienia od alkoholu oraz w ramach możliwości obejmowania pracą socjalną z równoczesnym zgłaszaniem do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- współpraca z organizacjami świadczącymi usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, w tym przeprowadzanie kontroli środowisk w dni wolne od świadczenia usług opiekuńczych oraz bieżące monitorowanie ich realizacji przez opiekunki zatrudnione przez organizację,

- typowanie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej do objęcia usługą asystenta rodziny, a następnie prowadzenie rodzin objętych usługą,
- współrealizowanie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa FEAD 2014-2020 Podprogram 2021 poprzez kwalifikację beneficjentów, wydawanie skierowań, informowanie o terminach wydawania żywności, rekrutowanie do udziału w organizowanych warsztatach żywieniowych,
- udział pracownika socjalnego w posiedzeniu dot. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, o którym mowa w art. 130 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- podejmowanie działań interwencyjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom zależnym,
- pomoc w zapewnieniu niezbędnych artykułów i sprzętu domowego dla osób po zdarzeniu losowym,
- przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych oraz prowadzenie negocjacji na okoliczność ustalenia odpłatności za pobyt osób w Domu Pomocy Społecznej, przygotowywanie umów i decyzji dla rodzin zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej,
- prowadzenie postępowań w sprawach przyznania pomocy oraz pracy socjalnej uchodźcom z Ukrainy,
- weryfikacja sytuacji socjalno-bytowej w miejscu pobytu obywateli Ukrainy, przybyłych na terytorium RP w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy,
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie rekrutacji do prac społecznie użytecznych oraz wymiany informacji na temat uczestników prac,
- współpraca z Centrum Integracji Społecznej w zakresie rekrutacji i wymiany informacji na temat uczestników zajęć w Centrum,
- kierowanie osób na posiłek wydawany przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta,
- wydawanie zaświadczeń o korzystaniu bądź niekorzystaniu ze świadczeń z pomocy społecznej,
- dyżur telefoniczny pełniony przez pracowników socjalnych poza godzinami pracy Ośrodka,
- informowanie i kierowanie oraz umawianie na konsultację prawną i psychologiczną osób korzystających z pomocy tut. Ośrodka w Punkcie Konsultacyjnym Pomocy Rodzinie przy MOPS Łańcut,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin poprzez informowanie kuratora i sądu o zaistniałych zagrożeniach.

Zawsze nasza praca jest związana ze zdrowiem i życiem ludzkim w trudnych obszarach: przemoc, uzależnienia, bezrobocie, choroby, ubóstwo, bezdomność. Jesteśmy odpowiedzialni przede wszystkim za człowieka, często za jego zdrowie i życie, ale również za wychowanie małoletniego w rodzinie dysfunkcyjnej.

W związku z załatwieniem spraw ludzkich pracownicy socjalni kierują się delikatnością i rozumą w podejmowanych działaniach, nie są to sprawy łatwe, niejednokrotnie wymagają zaangażowania emocjonalnego. Zaangażowanie pracowników Ośrodka buduje ład i porządek społeczny. Pozytywnie wpływa na obraz miasta. Angażując się w to emocjonalnie przynosimy te wszystkie trudne sprawy do naszych domów.

26. Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Działu Pomocy Środowiskowej

W okresie sprawozdawczym pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej uczestniczyli w szkoleniach i konferencjach (w tym w ramach samokształcenia) związanych z realizowaniem zadań na stanowiskach pracy. Tematyka szkoleń i konferencji, webinarium obejmowała zagadnienia, tj:

- Obsługa nienależnie pobranych świadczeń oraz odpłatności osób zobowiązanych w systemie POMOST.
- Stypendia i zasiłki szkolne na rok szkolny 2022 – zmiana w obliczaniu dochodu.
- Zwolnienie z opłat za domy pomocy społecznej – nowelizacja.
- Organizacja pomocy społecznej dla Obywateli Ukrainy.
- Obsługa świadczeń dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym w systemie POMOST.
- Bezpieczeństwo informacji w urzędzie – aktualne zagrożenia cyberprzestępczością w jednostkach samorządowych.
- Wpływ samorządów na rozwój teleopieki w Polsce. Proces uruchamiania teleopieki dla użytkowników.
- Jak przyznawać świadczenia obywatelom Ukrainy po zmianach w Specustawie.
- Korpus Wsparcia Seniora – w jaki stopniu dzisiejsza technologia....
- Opaska dla seniora Sidły.
- dwa szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- superwizji.

W związku z realizacją przez Polskie Towarzystwo Superwizji Pracy Socjalnej projektu „Wsparcie rozwoju pracowników polskiego systemu pomocy społecznej” finansowanego przez UNICEF-Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz dzieci,

pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej wzięli udział w roku 2022 w 3 spotkaniach w ramach superwizji z 10 zaplanowanych. Grupę tworzy 10 pracowników tutaj. Ośrodka w tym 9 pracowników socjalnych i 1 asystent rodziny. Spotkania superwizyjne mają na celu omówienie z superwizorem - osobą niezależną trudnych przypadków. Superwizja pracy socjalnej polega na ustawicznym rozwoju zawodowym pracowników socjalnych, służącym utrzymaniu wysokiego poziomu świadczonych usług, zachowaniu i wzmacnianiu kompetencji zawodowych, udzielaniu wsparcia, poszukiwaniu źródeł trudności w pracy i możliwości ich pokonywania.

27. Podsumowanie

Miasto Łańcut to miejscowość znajdująca się w centralnej części powiatu łańcuckiego, jest to jedyny ośrodek miejski na tym terenie. Położenie miejscowości wpływa na grupę odbiorców pomocy społecznej, a co za tym idzie klientów tutaj. Ośrodka. Jako główny Ośrodek miejski w powiecie zauważane są w nim migracje z okolicznych miejscowości wiejskich. Atrakcyjny rynek mieszkań do wynajęcia w Łańcucie daje możliwość osiedlenia osobom, które z różnych powodów nie mogą pozostać w swoim dotychczasowym miejscu zamieszkania, a poszukują miejsc znajdujących się jak najbliżej domu rodzinnego. Często rodziny, które osiedlają się na terenie Łańcuta, uciekają przed problemami (przemoc domowa, rodziny niepełne, alkoholizm i choroby psychiczne), a planem na rozwiązanie trudnej sytuacji jest zmiana miejsca zamieszkania. Napływ nowych mieszkańców Łańcuta z okolicznych miejscowości oraz obywateli Ukrainy uciekających przed wojną wpływa na strukturę problemów społecznych na terenie miasta. Dział Pomocy Środowiskowej w swoich obowiązkach realizuje dużo wieloaspektowych działań. Wśród nich jest wypłata świadczeń pieniężnych dla podopiecznych oraz organizacja i realizacja świadczeń niepieniężnych, a także obsługa ich wykonania i rozliczenia. W roku 2022 realizację działań wymienionych powyżej w Dziale Pomocy Środowiskowej zapewniały zatrudnione osoby: 9 pracowników socjalnych, 1 asystent rodziny, 4 opiekunki środowiskowe świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, 6 terapeutek zatrudnionych na umowę zlecenie w ramach świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - dla dzieci, 6 osób zatrudnionych na umowę zlecenie w ramach wykonywania usług opieki wytchnieniowej. Wykonywanie realizacji niektórych z wyżej wymienionych świadczeń (usługi opiekuńcze, program POPŻ) była realizowana przez zlecenie wykonania działań organizacjom pozarządowym czy we współpracy z nimi na zasadzie porozumienia. Koordynacja wielotematyczności form pomocy, które przewijają się w ofercie Działu Pomocy Środowiskowej jest bardzo trudna. Pomimo dużej ilości obowiązków oraz ciężkiej specyfiki wykonywanych działań pracownicy działu starają się zapewnić jak najwyższy standard udzielanej pomocy. Na tle obowiązków administracyjnych, które pracownicy wykonują dla prawidłowego funkcjonowania działu oraz obowiązków interwencyjnych w środowisku, tj. nagłość występowania problemów, którym należy zaradzić jak najszybciej w związku zabezpieczeniem np. osoby chorej psychicznie, jej zdrowia lub życia jest dodatkowym obciążeniem. Takie działanie wymaga poświęcenia odpowiedniej ilości czasu, a często staje się to bardzo trudne dla pracownika. Dodatkowym obciążeniem są ciągłe zmiany w przepisach i uregulowaniach prawnych, które warunkują przyznanie świadczeń z pomocy społecznej. Świadczenie, które zostaje przyznane jedną decyzją, często jest zmieniane w ciągu roku.

V. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

1. Świadczenia rodzinne

System świadczeń rodzinnych działający od maja 2004 r. jest zadaniem zleconym gminy. Zgodnie z odpowiednimi zarządzeniami Burmistrza Miasta Łańcuta oraz upoważnieniami udzielonymi Dyrektorowi Ośrodka i pracownikom Działu ŚR, od stycznia 2012 r. to Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest realizatorem zadań zleconych gminy z zakresu świadczeń rodzinnych.

Celem wprowadzonego ustawą o świadczeniach rodzinnych systemu pomocy rodzinie jest stworzenie spójnego wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej, wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły - w tym niepełnosprawne. **Kryteria dochodowe** uprawniające do przyznania świadczeń rodzinnych to:

- a) na jedną osobę w rodzinie: **674 zł**;
 - b) na jedną osobę w rodzinie, jeśli w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne: **764 zł**.
- Rozszerzono pomoc dla rodzin przekraczających powyższe kryteria poprzez wprowadzenie obliczania wysokości zasiłków rodzinnych metodą „złotówka za złotówkę”.

Można wyróżnić następujące grupy świadczeń rodzinnych:

- a) **zasiłek rodzinny wraz z dodatkami**, który ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci,
- b) świadczenia opiekuńcze obejmujące: **świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy**,
- c) **zasiłek dla opiekuna** – wprowadzony do systemu świadczeń rodzinnych odrębnym przepisem prawnym,
- d) **jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka**, czyli tzw. „becikowe”,
- e) **świadczenie rodzicielskie**.

Zasiłek rodzinny przysługuje: rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka jak również osobie pełnoletniej uczęszczającej do szkoły, jeżeli spełnia ustawowe przesłanki. Zasiłek rodzinny zależy przede wszystkim od dochodu rodziny i przysługuje uprawnionym osobom po spełnieniu kryterium dochodowego (z uwzględnieniem ewentualnego dochodu utraconego i uzyskanego oraz zastosowaniem metody „złotówka za złotówkę”). **Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:**

- a) urodzenia dziecka,
- b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- c) samotnego wychowywania dziecka,
- d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- f) rozpoczęcia roku szkolnego,
- g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Z tej formy wsparcia w 2022 r. skorzystało **303 rodziny**.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- a) matce albo ojcu,
- b) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- c) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną,
- d) innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne jest niezależne od dochodu rodziny. **Jego wysokość od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. wynosiła 2 119 zł miesięcznie**. Świadczenie to podlega corocznej waloryzacji (od 1 stycznia 2023 r. jest to kwota 2 458 zł miesięcznie).

Z tej formy wsparcia w 2022 r. skorzystało **111 rodzin**.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej albo rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na

co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy wynosi **620 zł** miesięcznie i jest uzależniony od kryterium dochodowego, które wynosi 764 zł na osobę w rodzinie.

Z tej formy wsparcia w 2022 r. skorzystało **10 rodzin**.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny od dnia 1 listopada 2019 r. wynosi **215,84 zł** (kwota zmieniana przez ustawodawcę okresowo, nie podlega waloryzacji). Ta forma wsparcia przysługuje:

- a) niepełnosprawnemu dziecku,
- b) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c) osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobom uprawnionym do dodatku pielęgnacyjnego.

Z tej formy wsparcia w 2022 r. skorzystało **584 rodziny**.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe” przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 922 zł. Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazową zapomogę przyznaje się w wysokości **1000 zł** na jedno dziecko.

Z tej formy wsparcia w 2022 r. skorzystało **89 rodzin**.

Świadczenie rodzicielskie – to kolejna forma pomocy zaliczana do świadczeń rodzinnych dedykowana dla rodzica, który nie ma uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego z ZUS i KRUS (np. osoby bezrobotne, studenci, osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą nie pobierające zasiłku macierzyńskiego). Świadczenie to przysługuje:

- a) matce albo ojcu dziecka,
- b) opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia;
- c) rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej;
- d) osobie, która przysposobiła dziecko.

Świadczenie to nie jest uzależnione od kryterium dochodowego, wynosi **1000 zł** miesięcznie i przysługuje przez **52 tygodnie** po urodzeniu dziecka (a w przypadku urodzenia więcej dzieci przy jednym porodzie może to być nawet 71 tygodni).

Z tej formy wsparcia w 2022 r. skorzystało **49 rodzin**.

Weryfikacja prawa do świadczeń rodzinnych to rozbudowany proces postępowania administracyjnego, w którym w zależności od konkretnego świadczenia należy zbadać różnorakie okoliczności oraz dokumenty potwierdzające uprawnienia wnioskodawców (zaświadczenia, orzeczenia, dodatkowo sporządzone oświadczenia i inne), a także sprawdzić przedstawione we wnioskach informacje i potwierdzić je w Centralnym Systemie Informatycznym Zabezpieczenia Społecznego, w ramach którego pracownicy Działu ŚR pozyskują dane z zasobów, m.in.: zbioru PESEL, Ministerstwa Finansów, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Centralnej Bazy Beneficjentów, Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności, Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej, Aplikacji Centralnej Rynku Pracy, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej (MEN).

Tabela nr 10. Struktura świadczeń rodzinnych i wydatków w roku 2022

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	Liczba rodzin
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego				
1.	Zasiłek rodzinny	6 030	669 187,35	303
2.	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	26	23 880,36	26
3.	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	202	77 325,88	27

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	Liczba rodzin
4.	Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	280	53 728,67	20
5.	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	756	75 281,54	61
6.	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	347	32 053,65	205
7.	Pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	20	2 260,00	5
8.	Pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły	157	10 400,32	21
9.	Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 249	112 325,97	100
Świadczenia opiekuńcze				
10.	Zasiłek pielęgnacyjny	6 724	1 450 584,00	584
11.	Świadczenie pielęgnacyjne	1 229	2 590 734,00	111
12.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	90	55 035,00	10
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka				
13.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (z dotacji)	89	89 000,00	89
Świadczenie rodzicielskie				
14.	Świadczenie rodzicielskie	331	280 742,00	49
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe				
15.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	901	494 218,00	82
16.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	75	12 586,00	8
Składki na ubezpieczenie zdrowotne				
17.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	307	58 535,00	29
18.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	58	2 819,00	5

Źródło: Opracowanie własne

W 2022 roku przyznano i wypłacono łącznie **17 530 świadczeń rodzinnych**, z których skorzystało **1 146 rodzin** w kwocie **5 522 538,74 zł**, a także w postaci opłaconych **976 składek społecznych** w kwocie **506 804,00 zł** oraz **365 składek zdrowotnych** w kwocie **61 354,00 zł**.

Łącznie wydano **1 039 decyzji administracyjnych**, w tym: **650** decyzji przyznających świadczenia, **256** decyzji zmieniających prawo do świadczenia, **41** decyzji uchylających prawo do świadczenia, **26** decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenia oraz **66** decyzji odmawiających prawa do świadczenia – z powodu: przekroczenia kryterium dochodowego lub braku podstaw prawnych do przyznania świadczenia.

Od wydanych decyzji odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie złożyło 18 osób.

We własnym zakresie rozpatrzono 1 decyzję. Po rozpatrzeniu przez SKO – 3 decyzje utrzymano w mocy, 6 decyzji skierowano do ponownego rozpatrzenia, 4 decyzjami SKO bezpośrednio przyznało świadczenie, 4 decyzje oczekują na rozpatrzenie przez SKO.

W trakcie roku **wyegzekwowano** od świadczeniobiorców wpłaty nienależnie pobranych świadczeń o wartości **22 228,00 zł**. Natomiast według stanu na koniec 2022 r. w rejestrach widniało 12 osób, które miały niespłacone nienależnie pobrane świadczenia w łącznej kwocie 17 574,00 zł.

2. Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy

Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. 2023 poz. 103 z późn. zm.) – **obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny** na podstawie art. 2 ust. 1 wspomnianej ustawy, **przysługuje prawo do świadczeń rodzinnych**, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych odpowiednio na zasadach i w trybie określonych w tych przepisach, z wyłączeniem warunku posiadania karty pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”. Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od kryterium dochodowego, przy ustalaniu dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się członka rodziny, który, zgodnie z oświadczeniem osoby ubiegającej się o te świadczenia, nie przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej niż od miesiąca, w którym obywatel ten został wpisany do rejestru obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy, a w przypadku świadczeń przysługujących na dziecko – również dziecko zostało wpisane do tego rejestru.

Na podstawie powyższych przepisów w 2022 r. obywatelom Ukrainy przyznano i wypłacono: **76 zasiłków rodzinnych** wraz z dodatkami, **14 zasiłków pielęgnacyjnych**, **1 jednorazową zapomogę** z tytułu urodzenia się dziecka i **4 świadczenia rodzicielskie** - w łącznej kwocie **16 050,00 zł**.

Ze świadczeń skorzystało **20 rodzin** będących obywatelami Ukrainy (łącznie wydano **22** decyzje administracyjne przyznające świadczenia oraz **4** decyzje uchylające prawo do świadczenia).

Obsługa obywateli Ukrainy rodzi dodatkowe trudności komunikacyjne oraz ograniczoną możliwość kontroli ich przebywania na terenie Łącuta, a całość postępowania jest prowadzona bez żadnych uproszczeń i wymaga dostarczenia oraz przeanalizowania takich samych dokumentów jak w przypadku obywateli Polski. Oprócz wykonywania wszystkich standardowych czynności podczas prowadzonego postępowania, dodatkowo należy regularnie sprawdzać Rejestr Wjazdów i Złożonych Wniosków obywateli Ukrainy udostępniany przez Straż Graniczną w celu bieżącej weryfikacji dalszego prawa do przyznanych świadczeń.

3. Świadczenia wychowawcze

Od 1 kwietnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łącutcie realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach realizacji ustawy przyznawane jest świadczenie wychowawcze, które wynosi **500 zł** miesięcznie na dziecko. Przyznanie świadczenia nie jest uzależnione od sytuacji dochodowej rodziny.

Świadczenie wychowawcze (500+) jest nieopodatkowane i nie jest wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia, dotyczy to w szczególności świadczeń z pomocy społecznej, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych. Świadczenie wychowawcze podlega przepisom o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego dotyczącym krajów Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii oraz w zmienionej formule Wielkiej Brytanii. Oznacza to, że świadczenie wychowawcze w Polsce nie przysługuje, jeżeli rodzina jest uprawniona do pobierania za granicą świadczeń o podobnym charakterze.

Od 1 stycznia 2022 r. obsługą Programu „Rodzina 500+” zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, natomiast wypłaty świadczeń wychowawczych z rozpoczętego w 2021 r. i trwającego do 31 maja 2022 r. okresu przyznane w tutejszym Ośrodku przed dniem 1 stycznia 2022 r. nadal były realizowane przez MOPS w Łącutcie (w okresie przyznanego świadczenia).

W 2022 roku wypłacono łącznie **15 083 świadczeń wychowawczych** w kwocie **7 446 369,39 zł**.

Przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego nie wymagało wydania decyzji administracyjnej lecz informacji, która przesyłana była na wskazany we wniosku adres e-mailowy. W 2022 roku ze świadczeń wychowawczych skorzystało **1 843 rodziny** (łącznie wydano **7** nowych informacji o przyznaniu świadczenia, **9** informacji zmieniających, **1** decyzję odmawiającą prawa do świadczenia oraz **6** decyzji ustalających nienależnie pobrane świadczenia).

W trakcie roku **wyegzekwowano** od świadczeniobiorców wpłaty nienależnie pobranych świadczeń o wartości **10 225,25 zł**. Natomiast według stanu na koniec 2022 r. w rejestrach widniało 4 osoby, które miały niespłacone nienależnie pobrane świadczenia w łącznej kwocie 14 789,54 zł.

4. Działania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego to regulacje prawne, które uzupełniają prawo wewnętrzne danego państwa, chroniąc osoby wykonujące pracę za granicą przed utratą ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego. Regulacje te - poprzez zapewnienie harmonijnego współistnienia systemów zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw - służą ochronie interesów osób przemieszczających się w celu podejmowania zatrudnienia i posiadających okresy zatrudnienia przebyte na terytorium różnych państw.

Osoby, które mieszkają i wykonują pracę w jednym państwie korzystają z ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego na podstawie wewnętrznych przepisów tego państwa. Przepisy te regulują ich prawa i obowiązki w odniesieniu do obciążeń (składek) oraz korzyści (świadczeń) w ramach systemu zabezpieczenia społecznego państwa, w którym mieszkają. Kiedy osoby te wyjeżdżają za granicę, w celu wykonywania pracy zarobkowej lub zamieszkania, przepisy wewnętrzne nie wystarczają dla zapewnienia im takiej ochrony. Gwarancję ochrony można wówczas uzyskać dopiero dzięki aktom prawa międzynarodowego w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W ramach Unii Europejskiej koordynację systemów zabezpieczenia społecznego zapewniają przepisy w randze rozporządzeń Rady i Parlamentu. Natomiast w stosunkach z innymi państwami - ratyfikowane umowy dwustronne o zabezpieczeniu społecznym. Dlatego też można wyróżnić koordynację systemów zabezpieczenia społecznego: wielostronną (wspólnotową/unijną) oraz dwustronną (umowną).

Od 1 maja 2004 r. Polacy przemieszczający się w granicach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii, mają prawo ubiegać się o przyznanie świadczeń w miejscu, gdzie podjęli zatrudnienie lub przebywają.

Zadania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w odniesieniu do świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego do końca 2017 r. realizowane były przez tutejszy Ośrodek we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie jako jednostką organizacyjną samorządu Województwa Podkarpackiego. Po zmianie przepisów od 1 stycznia 2018 r. zadania związane z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego są prowadzone przez Wojewodę (Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie).

Na przestrzeni 2022 r. tutejszy Ośrodek wykonał **168 różnego rodzaju działań** dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, które podjęto w stosunku do **39 rodzin** z terenu Miasta Łańcuta.

Należy tutaj wyjaśnić, że jest to postępowanie bardzo pracochłonne, gdyż jest prowadzone oddzielnie do każdego świadczenia oraz długotrwałe z uwagi na procedury wynikające z przepisów obowiązujących w Unii Europejskiej jak i w poszczególnych krajach członkowskich.

Działania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego są na bieżąco prowadzone w obszarze świadczeń rodzinnych. Pomimo przekazania realizacji świadczeń wychowawczych do ZUS, również w tym zakresie pracownicy Działu ŚR nadal podejmują działania dotyczące koordynacji, bowiem obejmują one okres, w którym realizatorem tych świadczeń był tutejszy Ośrodek.

5. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia skierowanego do rodzin, których dzieci pomimo zasądzonych od rodzica wyrokiem sądu alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. W takich okolicznościach państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, **nie więcej jednak niż 500 zł** na dziecko.

Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18. roku życia, albo jeżeli uczy się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia przez nią 25. roku życia, a w przypadku posiadania przez osobę uprawnioną orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności świadczenie przysługuje bezterminowo.

Kwota kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczenia **od 1 października 2020 r. wynosi 900 zł na osobę w rodzinie**. Wprowadzono również, w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego, zasadę „złotówka za złotówkę”, czyli przyznawanie świadczenia pomniejszonego o kwotę, o którą zostało przekroczone kryterium dochodowe.

W 2022 roku przyznano i wypłacono łącznie **1 078 świadczeń z funduszu alimentacyjnego**, z których skorzystało **54 rodziny** w kwocie **445 126,99 zł**.

Łącznie wydano **71 decyzji administracyjnych**, w tym: **52** decyzje przyznające świadczenia, **8** decyzji zmieniających prawo do świadczenia, **9** decyzji uchylających prawo do świadczenia oraz **2** decyzje odmawiające prawa do świadczenia – z powodu: przekroczenia kryterium dochodowego lub braku podstaw prawnych do przyznania świadczenia (brak stwierdzonej bezskuteczności egzekucji).

Od wydanych decyzji nikt nie złożył odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

Na podstawie decyzji przyznających świadczenia sporządzono **52 wnioski do komorników sądowych o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego** należności przypadających od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegających ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej na podstawie przepisów o egzekucji świadczeń alimentacyjnych w celu zaspokojenia roszczeń osobie uprawnionej z tytułu alimentów.

6. Działania wobec dłużników alimentacyjnych

Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego nie sprowadza się jedynie do przyjęcia wniosku o świadczenie i wydania decyzji wierzycielowi, ale polega również na przeprowadzeniu **postępowania wobec dłużników alimentacyjnych**. Taki dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Dłużnik alimentacyjny to osoba zobowiązana do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna. W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona może złożyć do organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów.

Organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w przypadku:

- a) otrzymania wniosku osoby uprawnionej,
- b) przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Organ prowadzący postępowanie egzekucyjne jest obowiązany do informowania organu właściwego dłużnika oraz organu właściwego wierzyciela o stanie egzekucji i przyczynach jej bezskuteczności każdorazowo na wniosek tych organów, a także każdorazowo w przypadku zaistnienia okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia lub na podejmowane działania wobec dłużników alimentacyjnych, w terminie 14 dni od dnia powzięcia informacji o zaistnieniu tych okoliczności.

Organ właściwy dłużnika oraz organ właściwy wierzyciela przekazują organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne wszelkie posiadane informacje istotne dla skuteczności egzekucji.

Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niepełności na utrzymanie osoby uprawnionej.

Organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

Wśród działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych można wymienić również:

- a) zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy,
- b) informowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- c) wszczynanie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązania alimentacyjnego i wydawanie w tych sprawach decyzji,
- d) kierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego,
- e) przekazywanie informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy – w celu zwiększenia skuteczności egzekucji Ośrodek współpracuje z biurami informacji gospodarczej.

W roku 2022 prowadzono **postępowania wobec 64 dłużników alimentacyjnych** – przeprowadzono wywiady alimentacyjne i odebrano w tych sprawach oświadczenia majątkowe od dłużników, informacje uzyskane na podstawie tych działań przekazano organom prowadzącym postępowanie egzekucyjne, jak również skierowano wnioski o podjęcie działań wobec dłużników zamieszkałych na terenie innych gmin. Dodatkowo od 31 maja 2017 r. na mocy zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny na organ prowadzący postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych został nałożony obowiązek zawiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, jeżeli na podstawie akt

prowadzonego postępowania ustali, że alimenty nie zostały zapłacone w wysokości równowartości co najmniej 3 świadczeń okresowych.

Tabela nr 11. Zestawienie podjętych działań w ramach postępowań wobec dłużników alimentacyjnych

Rodzaj działania	Liczba działań
Otrzymane od organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego	12
Przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	14
Przekazane komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzące z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	14
Złożone zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 209 § 2 Kodeksu Karnego	3
Korespondencja z komornikami sądowymi w sprawie ustalenia wartości należności przypadających od dłużników alimentacyjnych	84
Korespondencja z Zakładami Karnymi	16
Korespondencja z Policją w sprawie ustalenia miejsca pobytu dłużników alimentacyjnych	30

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku prowadzonych postępowań i działań podjętych przez tutejszy Ośrodek w 2022 roku od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwoty:

- a) dotyczące funduszu alimentacyjnego: **286 316,76 zł**, z czego na **dochody Miasta Łańcuta** przypadła kwota **77 144,42 zł (40% należności)**, a na **dochody budżetu państwa** przekazano kwoty: **115 716,49 zł (60% należności)** i **93 455,85 zł (odsetki)**,
- b) dotyczące zaliczki alimentacyjnej: **18 108,99 zł**, z czego na **dochody Miasta Łańcuta** przypadła kwota **9 054,52 zł (50% należności)**, a na **dochody budżetu państwa** przekazano kwotę: **9 054,47 zł (50% należności)**.

Tabela nr 12. Kwoty wyegzekwowane od dłużników alimentacyjnych

	2021 r.	2022 r.
Dochody Miasta Łańcuta – fundusz alimentacyjny	56 105,42 zł	77 144,42 zł
Dochody budżetu państwa – fundusz alimentacyjny	84 158,19 zł	115 716,49 zł
Dochody budżetu państwa – odsetki od funduszu alimentacyjnego	66 639,44 zł	93 455,85 zł
Dochody Miasta Łańcuta – zaliczka alimentacyjna	1 912,79 zł	9 054,52 zł
Dochody budżetu państwa – zaliczka alimentacyjna	1 912,82 zł	9 054,47 zł
RAZEM	210 728,66 zł	304 425,75

Źródło: Opracowanie własne

W 2022 roku z przeznaczeniem na dochody Miasta Łańcuta została wyegzekwowana łączna kwota 86 198,94 zł, która była wyższa niż w roku poprzednim o 28 180,73 zł. Jest to wynikiem opisanych powyżej licznych działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz poprawy skuteczności postępowań egzekucyjnych.

7. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku z tytułu urodzenia dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości **4 000 zł**. Świadczenie przysługuje bez względu na osiągnięte dochody. Jednak do wniosku należy dołączyć, m.in.:

- a) zaświadczenie lekarskie / wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką (Dz. U. z 2021 r., poz. 199) – nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko,
- b) zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

W 2022 roku został złożony **1 wniosek** o świadczenie, jednak w toku prowadzonego postępowania, mimo wezwań, nie został uzupełniony o wymagane zaświadczenia, w związku z czym wniosek został **pozostawiony bez rozpatrzenia**.

8. Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne

Osoby ubiegające się o **dodatek mieszkaniowy** winny spełnić jednocześnie trzy warunki:

- a) Posiadać **tytuł prawny do lokalu**:
 - najemcy i podnajemcy lokali mieszkalnych zamieszkujący w tych lokalach,
 - osoby mieszkające w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
 - osoby mieszkające w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właściciele samodzielnych lokali mieszkalnych,
 - inne osoby mające tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszące wydatki związane z jego zajmowaniem,
 - osoby zajmujące lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekujące na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.
- b) **Dochód** – po zmianie przepisów od 1.07.2021 r. dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie średni miesięczny **dochód** przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy **nie przekroczył** w gospodarstwie:
 - 1) jednoosobowym: **40%**,
 - 2) wieloosobowym: **30%**– **przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej**, obowiązującego w dniu złożenia wniosku. Do 8.02.2022 r. przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej wynosiło 5 167,47 zł, a od 9.02.2022 r. wynosiło 5 662,53 zł.
- c) **Normatywna powierzchnia użytkowa** lokalu mieszkalnego w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego **nie może przekraczać**:
 - 35 m² - dla 1 osoby,
 - 40 m² - dla 2 osób,
 - 45 m² - dla 3 osób,
 - 55 m² - dla 4 osób,
 - 65 m² - dla 5 osób,
 - 70 m² - dla 6 osób, a w razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m².

Dodatku mieszkaniowego nie przyznaje się, jeżeli jego kwota byłaby niższa niż 0,5% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu wydania decyzji.

W 2022 roku przyznano i wypłacono **1 258 dodatków mieszkaniowych** na kwotę **306 723,96 zł**. Skorzystało z nich **231 rodzin**.

Łącznie wydano **238 decyzji administracyjnych**, w tym: **222** decyzje przyznające dodatki mieszkaniowe, **2** decyzje uchylające prawo do dodatku mieszkaniowego, **1** decyzję wygaszającą prawo do dodatku mieszkaniowego (w związku ze zgonem) oraz **8** decyzji odmawiających prawa do dodatku mieszkaniowego (z powodu przekroczenia dochodu lub

powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego), a także 3 decyzje dotyczące wstrzymania i 2 decyzje dotyczące wznowienia wypłaty dodatku mieszkaniowego.

Od wydanych decyzji odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie złożyła 1 osoba. Po rozpatrzeniu przez SKO – 1 decyzję utrzymano w mocy.

Zryczałtowany **dodatek energetyczny** przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Za odbiorcę wrażliwego energii elektrycznej uznaje się osobę, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczenia energii elektrycznej.

W roku 2022 wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego wynosiła:

- a) 12,09 zł (I-IV 2022) i 13,38 zł (V-XII 2022) miesięcznie w gospodarstwie 1-osobowym,
- b) 16,79 zł (I-IV 2022) i 18,58 zł (V-XII 2022) miesięcznie w gospodarstwie 2-4 osobowym,
- c) 20,15 zł (I-IV 2022) i 22,30 zł (V-XII 2022) miesięcznie w gospodarstwie 5-osobowym.

W 2022 roku wypłacono **130 dodatków energetycznych** na kwotę **2 011,95 zł**. Skorzystało z nich **38 rodzin**.

Łącznie wydano **14** decyzji administracyjnych zmieniających prawo do dodatku energetycznego. Nie wydawano decyzji przyznających prawo do dodatku energetycznego, ponieważ na cały 2022 rok zostało zawieszono rozpatrywanie wniosków o przyznanie zryczałtowanego dodatku energetycznego w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r., poz. 169). Zgodnie z art. 15 tejże ustawy – złożone wnioski o wypłatę dodatku energetycznego pozostawia się bez rozpoznania.

9. Karta Dużej Rodziny

Rządowy program Karta Dużej Rodziny prowadzony jest od czerwca 2014 r. Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla „rodzin 3+” zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów, m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej, transportowej, edukacyjnej czy rekreacyjnej. Początkowo prawo do posiadania karty przysługiwało członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumiano rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci: w wieku do 18. roku życia lub w wieku do ukończenia 25. roku życia - w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej oraz bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, ale tylko w przypadku, gdy w dniu składania wniosku w rodzinie było co najmniej troje dzieci spełniających powyższe warunki.

Od 1 stycznia 2019 roku uprawnienie do Karty Dużej Rodziny uzyskali **wszyscy rodzice, którzy kiedykolwiek posiadali na utrzymaniu co najmniej troje dzieci** – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku.

W 2022 roku łącznie wydano **501 Kart Dużej Rodziny dla 219 rodzin**. Dla porównania w 2021 roku wydano 309 Kart Dużej Rodziny dla 86 rodzin.

Tak znaczący wzrost liczby wniosków o przyznanie KDR wynika z wprowadzonych w 2022 r. nowych przepisów, które ustaliły dużo wyższe limity zużycia energii elektrycznej po preferencyjnej stałej cenie: 3 MWh zużycia dla posiadaczy Karty Dużej Rodziny wobec 2 MWh bez tej Karty.

Mimo, iż nie jest to nowe zadanie, to aż **60-procentowy wzrost liczby wniosków** stanowił nieprzewidziane wcześniej dodatkowe obciążenie dla pracowników Działu Świadczeń Rodziny, bowiem każdy wniosek o KDR zawiera co najmniej 4 lub więcej osób do wprowadzenia w systemie, do ich weryfikacji i złożenia zamówienia na Karty, a następnie do przeprowadzenia procesu odbioru Kart, odznaczenia w systemie i odpowiedniego wydania Mieszkańcom.

W 2022 roku wydano **5** decyzji administracyjnych odmawiających prawa do Karty Dużej Rodziny – z powodu: braku spełniania warunków do przyznania KDR dla dziecka oraz spełniania warunków do przyznania KDR tylko przez dwoje dzieci zamiast trojga.

Od wydanych decyzji nikt nie złożył odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

10. Program „Czyste powietrze”

Od czwartego kwartału 2020 r. Dział Świadczeń Rodziny tutejszego Ośrodka realizuje zadanie wynikające z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo Ochrony Środowiska. Na mocy upoważnienia udzielonego przez Burmistrza Miasta Łańcuta prowadzone jest postępowanie i wydawane są zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób fizycznych, które zamierzają złożyć wniosek

o przyznanie dofinansowania w ramach programu „Czyste powietrze”.

W 2022 r. wydano zaświadczenia dla 49 gospodarstw domowych. Dla porównania w 2020 r. wydano 9 zaświadczeń, a w 2021 r. wydano 39 takich zaświadczeń. W związku z powyższym widać rok do roku wyraźny trend wzrostowy w liczbie obsłużonych wnioskodawców.

11. Dodatek osłonowy

Ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 r., poz. 169 z późn. zm.) zostało wprowadzone nowe świadczenie finansowane ze środków budżetu państwa, które miało zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności.

Dodatek osłonowy przysługiwał gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczały kwoty 2 100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo kwoty 1 500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym – dochód był ustalany na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. W przypadku dodatku osłonowego obowiązywała tzw. zasada „złotówka za złotówkę”. Oznacza to, że dodatek był przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku była pomniejszana o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych dodatków osłonowych wynosiła 20 zł. Maksymalnie dodatek osłonowy wynosił rocznie:

- a) **400 zł (500 zł)** dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- b) **600 zł (750 zł)** dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- c) **850 zł (1 062,50 zł)** dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- d) **1 150 zł (1 437,50 zł)** dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Podane powyżej wyższe kwoty przysługiwały w przypadku, gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był: kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węgl pochodnymi, zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB). Wnioski o dodatek osłonowy można było składać do dnia 31 października 2022 r., a wypłaty zostały zrealizowane do dnia 2 grudnia 2022 r.

W przypadku gdy wniosek o wypłatę dodatku osłonowego dla gospodarstwa domowego wieloosobowego złożyła więcej niż jedna osoba, dodatek ten przyznawany był wnioskodawcy, który złożył taki wniosek jako pierwszy. Na potrzeby składania wniosków ustalono zasadę, że jedna osoba może wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego.

Przez cały rok zostało złożonych **1 663 wnioski**, w których zostało ujętych **4 238 Mieszkańców**. W ustawowym terminie wypłacono **1 568 dodatków osłonowych** w łącznej kwocie **988 368,56 zł**, czyli średnia kwota dodatku wyniosła 630 zł.

Przyznanie prawa do dodatku osłonowego nie wymagało wydania decyzji administracyjnej lecz informacji, która przesyłana była na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej. Łącznie sporządzono **1 568 informacji** o przyznaniu dodatku osłonowego oraz **95 decyzji** odmawiających prawa do dodatku osłonowego – z powodu przekroczenia kryterium dochodowego.

Od wydanych decyzji nikt nie złożył odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie.

12. Dodatek węglowy

Ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023 r., poz. 141 z późn. zm.) zostało wprowadzone nowe świadczenie finansowane ze środków budżetu państwa, które miało wesprzeć gospodarstwa domowe w związku ze wzrostem kosztów opału.

Dodatek węglowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był: kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa, piec kaflowy na paliwo stałe - zasilane paliwami stałymi, wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB) do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania wpisanych lub zgłoszonych po raz pierwszy do CEEB. Na potrzeby dodatku węglowego przyjęto, że przez paliwa stałe rozumie się węgiel kamienny, brykiet lub pelet zawierające co najmniej 85% węgla kamiennego.

Wprowadzone przepisy nie były precyzyjne i jednoznaczne, dlatego wywołały chaos interpretacyjny oraz dały podstawę do modyfikacji składów gospodarstw domowych, aby uzyskać więcej niż jeden dodatek węglowy na podany adres zamieszkania. To z kolei spowodowało falę kilkukrotnych odwiedzin tutejszego Ośrodka przez Mieszkańców, którzy już złożyli swój wniosek, a następnie chcieli skorygować skład swojego gospodarstwa domowego. Dlatego od wejścia w życie ustawa o dodatku węglowym w okresie 4 miesięcy była 3-krotnie zmieniana, co z kolei wprowadzało dodatkowe zamieszanie oraz wielokrotnie niezadowolone Mieszkańców, ponieważ nowe zapisy miały na celu uszczelnienie systemu przyznawania dodatków węglowych. A to z kolei od nowa wywołało falę odwiedzin wnioskodawców, którzy znowu chcieli skorygować

skład swojego gospodarstwa domowego oraz wycofać drugi czy trzeci wniosek na podany adres zamieszkania (odnotowaliśmy około 200 wniosków o zdublowanym w ten sposób adresie).

Ostatecznie ustanowiono, iż w przypadku gdy pod jednym adresem miejsca zamieszkania zamieszkiwało więcej niż jedno gospodarstwo domowe, jeden dodatek węglowy przysługiwał dla wszystkich gospodarstw domowych zamieszkujących pod tym adresem. Ponadto, w przypadku gdy wniosek o wypłatę dodatku węglowego złożono dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego mających ten sam adres miejsca zamieszkania, to dodatek ten miał być wypłacany wnioskodawcy, który złożył wniosek jako pierwszy, a pozostałe wnioski pozostawiano bez rozpoznania. W przypadku gdy wniosek dla gospodarstwa domowego wieloosobowego złożyła więcej niż jedna osoba, dodatek ten przyznawany był wnioskodawcy, który złożył taki wniosek jako pierwszy. Na potrzeby składania wniosków przyjęto, że jedna osoba może wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego.

Jedną ze zmian w przepisach było również rozszerzenie katalogu przypadków, w których w toku prowadzonego postępowania należy przeprowadzić wywiad środowiskowy. Pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka przeprowadzili w związku z tym 73 wywiady.

Dodatek węglowy nie przysługiwał gospodarstwom domowym objętym pozytywnie rozpatrzonym wnioskiem o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych.

Dodatek węglowy dla gospodarstwa domowego wynosił **3 000 zł**. Wnioski o wypłatę dodatku węglowego można było składać w terminie do dnia 30 listopada 2022 r.

Co do zasady – dodatek węglowy miał być wypłacany w terminie do dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku o jego wypłatę. Jednak również tutaj występowały problemy z dotrzymaniem wskazanego terminu, ponieważ przekazywane przez PUW w Rzeszowie środki finansowe były pomniejszane w stosunku do zgłoszonego zapotrzebowania oraz przelewane z opóźnieniem. Była to sytuacja niezależna od tutejszego Ośrodka, ale również rodziła niezadowolenie i pretensje Mieszkańców.

W 2022 r. zostało złożonych **2 027 wniosków**, w których zostało ujętych **5 351 Mieszkańców**. Wypłacono **1 671 dodatków węglowych** w łącznej kwocie **5 013 000,00 zł**.

Co do zasady – przyznanie prawa do dodatku węglowego nie wymagało wydania decyzji administracyjnej lecz informacji, która przesyłana była na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej. Jednak w przypadku, gdy w toku prowadzonego postępowania był przeprowadzony wywiad środowiskowy – przyznanie dodatku węglowego odbywało się w formie decyzji administracyjnej. Łącznie sporządzono **1 671 informacji lub decyzji** o przyznaniu dodatku węglowego oraz **356 innych rozstrzygnięć: decyzji o umorzeniu postępowania** (w przypadku wycofania zdublowanego wniosku z podanego adresu), **decyzji odmownych** (z powodu zgłoszenia w CEEB innego źródła ogrzewania lub innego paliwa albo dokonanie zgłoszenia po dniu 11 sierpnia 2022 r.) lub **informacji o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania**.

Od wydanych decyzji odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie złożyło 27 osób. Po rozpatrzeniu przez SKO – 18 decyzji skierowano do ponownego rozpatrzenia, 9 decyzji oczekuje na rozpatrzenie przez SKO.

13. Dodatek dla gospodarstw domowych

Ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1967 z późn. zm.) zostało wprowadzone nowe świadczenie finansowane ze środków budżetu państwa, które miało wesprzeć gospodarstwa domowe w związku ze wzrostem kosztów opału w postaci: peletu drzewnego, drewna kawałkowego lub innego rodzaju biomasy, skroplonego gazu LPG albo oleju opałowego.

Dodatek dla gospodarstw domowych przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego był:

- a) kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo
- b) kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo
- c) kocioł olejowy

– zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB) do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do CEEB.

Dodatkiem dla gospodarstw domowych nie były objęte: gaz ziemny dystrybuowany siecią gazową (tzw. gaz sieciowy) ani gaz LPG z tzw. butli gazowej. Spora liczba Mieszkańców pytała o ten dodatek w kontekście gazu sieciowego i mimo wyczerpujących tłumaczeń pracowników Działu ŚR – część z nich nawet wobec braku spełniania warunków do przyznania dodatku i tak złożyła wniosek.

Podobnie jak przy ustawie o dodatku węglowym – również przepisy ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw musiały być kilkukrotnie doprecyzowywane: 5 zmian w okresie 3 miesięcy, co również wprowadzało dodatkowe zamieszanie interpretacyjne.

Ostatecznie ustanowiono, iż w przypadku gdy pod jednym adresem miejsca zamieszkania zamieszkiwało więcej niż jedno gospodarstwo domowe, jeden dodatek dla gospodarstw domowych przysługiwał dla wszystkich gospodarstw domowych zamieszkujących pod tym adresem. Ponadto, w przypadku gdy wniosek o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych złożono dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego mających ten sam adres miejsca zamieszkania, to dodatek ten miał być wypłacany wnioskodawcy, który złożył wniosek jako pierwszy, a pozostałe wnioski pozostawiano bez rozpoznania. W przypadku gdy wniosek dla gospodarstwa domowego wieloosobowego złożyła więcej niż jedna osoba, dodatek ten przyznawany był wnioskodawcy, który złożył taki wniosek jako pierwszy. Na potrzeby składania wniosków przyjęto, że jedna osoba może wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego, a gospodarstwo domowe może otrzymać dodatek z tytułu wykorzystania wyłącznie jednego źródła ciepła.

Jedną ze zmian w przepisach było również rozszerzenie katalogu przypadków, w których w toku prowadzonego postępowania należy przeprowadzić wywiad środowiskowy. Pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka przeprowadzili w związku z tym 5 wywiadów.

Dodatek dla gospodarstw domowych nie przysługiwał gospodarstwom domowym objętym pozytywnie rozpatrzonym wnioskiem o wypłatę dodatku węglowego.

Dodatek dla gospodarstw domowych wynosił:

- a) **3 000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
- b) **1 000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;
- c) **500 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;
- d) **2 000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł olejowy.

Wnioski o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych można było składać w terminie do dnia 30 listopada 2022 r.

Co do zasady – dodatek dla gospodarstw domowych miał być wypłacany w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku o jego wypłatę. Jednak również tutaj występowały problemy z dotrzymaniem wskazanego terminu, ponieważ przekazywane przez PUW w Rzeszowie środki finansowe były pomniejszane w stosunku do zgłoszonego zapotrzebowania oraz przelewane z opóźnieniem. Była to sytuacja niezależna od tutejszego Ośrodka, ale również rodziła niezadowolenie i pretensje Mieszkańców.

W 2022 r. zostało złożonych **222 wnioski**, w których zostało ujętych **647 Mieszkańców**. Wypłacono **172 dodatki dla gospodarstw domowych** w łącznej kwocie **251 000,00 zł**.

Co do zasady – przyznanie prawa do dodatku dla gospodarstw domowych nie wymagało wydania decyzji administracyjnej lecz informacji, która przesyłana była na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej. Jednak w przypadku, gdy w toku prowadzonego postępowania był przeprowadzony wywiad środowiskowy – przyznanie dodatku dla gospodarstw domowych odbywało się w formie decyzji administracyjnej. Łącznie sporządzono **172 informacje lub decyzje** o przyznaniu dodatku dla gospodarstw domowych oraz **50 innych rozstrzygnięć: decyzji odmownych** (z powodu zgłoszenia w CEEB innego źródła ogrzewania lub innego paliwa albo dokonanie zgłoszenia po dniu 11 sierpnia 2022 r.) **lub informacji o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania**.

Od wydanych decyzji odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Rzeszowie złożyło 4 osoby. Po rozpatrzeniu przez SKO – 2 decyzje skierowano do ponownego rozpatrzenia, 2 decyzje oczekują na rozpatrzenie przez SKO.

Tabela nr 13. Podsumowanie nowych dodatków zrealizowanych przez Dział Świadczeń Rodziny w 2022 r.

	Dodatek osłonowy	Dodatek węglowy	Dodatek dla gosp. domow.	SUMA
Liczba złożonych wniosków	1 663	2 027	222	3 912
Liczba Mieszkańców ujętych we wnioskach	4 238	5 351	647	10 236
Liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków	1 568	1 671	172	3 411
Kwota wypłaconych dodatków	988 368,56 zł	5 013 000,00 zł	251 000,00 zł	6 252 368,56 zł
Liczba negatywnie rozpatrzonych wniosków	95	356	50	501
Liczba odwołań rozpatrywanych przez SKO	-	27	4	31

Źródło: Opracowanie własne

14. Weryfikacja wniosków o zakup preferencyjny węgla

Ustawa z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2236) umożliwiła gminom sprzedaż paliwa stałego w ramach zakupu preferencyjnego po cenie nie wyższej niż 2 000 złotych brutto za tonę. Również Miasto Łańcut przystąpiło do realizacji tego zadania. W związku z tym, że do dokonania zakupu preferencyjnego jest uprawniona osoba fizyczna w gospodarstwie domowym, która **spełnia warunki uprawniające do dodatku węglowego**, wnioski o zakup preferencyjny składane w Urzędzie Miasta Łańcuta są przekazywane do tutejszego Ośrodka celem weryfikacji uprawnień Mieszkańców do skorzystania z zakupu preferencyjnego. Na podstawie danych posiadanych przez Dział Świadczeń Rodzinnych o wnioskodawcach, którym wypłacono dodatki węglowe – pracownicy socjalni weryfikują wnioski pod kątem spełnienia przesłanki o wypłaconym dodatku węglowym. Jednak do zakupu preferencyjnego są uprawnieni również Mieszkańcy, którzy w momencie weryfikacji nie mieli jeszcze wypłaconego dodatku, a nawet ci, którzy w ogóle nie wnioskowali o dodatek węglowy. W takim przypadku wniosek o zakup preferencyjny jest przekazywany do Działu Świadczeń Rodzinnych, w którym jest weryfikowany pod kątem spełnienia warunków uprawniających do dodatku węglowego mimo braku złożonego wniosku o taki dodatek. Po takiej weryfikacji wszystkie wnioski są oddawane do Urzędu Miasta Łańcuta celem dalszej realizacji.

Od 7 listopada 2022 r. zostało w ten sposób zweryfikowanych **ponad 650 wniosków** o zakup preferencyjny przez upoważnionych pracowników tutejszego Ośrodka. Przekazywane wnioski są na bieżąco weryfikowane, a można je składać do dnia 15 kwietnia 2023 r.

15. Dodatek elektryczny

Ustawą z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 269 z późn. zm.) zostało wprowadzone nowe świadczenie finansowane ze środków budżetu państwa łagodzące wzrost kosztów dla gospodarstw domowych, które wykorzystują energię elektryczną do ogrzewania.

Dodatek elektryczny przysługiwał odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy główne źródło ogrzewania gospodarstwa domowego jest zasilane energią elektryczną i źródło to zostało zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB) do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do CEEB.

Dodatek elektryczny nie przysługiwał w przypadku, gdy gospodarstwo domowe zamieszkuje pod adresem zamieszkania, w którym jest wykorzystywana energia elektryczna pochodząca z mikroinstalacji, w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, która jest rozliczana zgodnie z zasadami określonymi w art. 4 tej ustawy.

W przypadku gdy pod jednym adresem miejsca zamieszkania zamieszkiwało więcej niż jedno gospodarstwo domowe, jeden dodatek elektryczny przysługiwał dla wszystkich gospodarstw domowych zamieszkujących pod tym adresem. Ponadto, w przypadku gdy wniosek o wypłatę dodatku elektrycznego złożono dla więcej niż jednego gospodarstwa domowego mających ten sam adres miejsca zamieszkania, to dodatek ten miał być wypłacany wnioskodawcy, który złożył wniosek jako pierwszy, a pozostałe wnioski pozostawiano bez rozpoznania. W przypadku gdy wniosek dla gospodarstwa domowego wieloosobowego złożyła więcej niż jedna osoba, dodatek ten przyznawany był wnioskodawcy, który złożył taki wniosek jako pierwszy. Na potrzeby składania wniosków przyjęto, że jedna osoba może wchodzić w skład tylko jednego gospodarstwa domowego.

Dodatek elektryczny nie przysługiwał gospodarstwom domowym objętym pozytywnie rozpatrzonym wnioskiem o wypłatę dodatku węglowego ani dodatku dla gospodarstw domowych.

Dodatek elektryczny wynosił **1 000 zł** lub **1 500 zł** w przypadku, gdy zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w tym samym miejscu zamieszkania w 2021 r. wyniosło więcej niż 5 MWh.

Wnioski o wypłatę dodatku elektrycznego można było składać w terminie do dnia 1 lutego 2023 r. Dodatek elektryczny wypłaca się w terminie do dnia **31 marca 2023 r.** – w związku z tym szczegółowe podsumowanie niniejszego zadania zostanie przedstawione w sprawozdaniu za rok 2023.

16. Działalność pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych

W Dziale Świadczeń Rodzinnych jest zatrudniona wyspecjalizowana i doświadczona kadra, która w swojej codziennej pracy wykorzystuje znajomość kilkunastu ustaw oraz obsługuje kilka odrębnych systemów dziedzinowych. **Różnorodność i duża liczba obsługiwanych świadczeń** sprawiają, że do każdego Mieszkańca zgłaszającego się po pomoc należy **podejść indywidualnie i dokładnie przeanalizować jego sytuację rodzinną, dochodową czy zdrowotną** – w zależności od warunków niezbędnych do spełnienia przy konkretnym świadczeniu oraz dokumentów wymaganych do załączenia przy wniosku. W ramach prowadzonych postępowań administracyjnych wielokrotnie należy współpracować z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowym Urzędem Pracy, Urzędem Skarbowym, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności, komornikami sądowymi, policją oraz innymi ośrodkami pomocy społecznej i instytucjami.

Wiele z działań podejmowanych w ramach codziennej pracy jest trudna do przeliczenia i przedstawienia liczbowego, ale jest niezbędna w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych w celu weryfikacji prawa do poszczególnych świadczeń. Wśród takich działań można wyróżnić, m.in.:

- a) codziennie i na bieżąco **udzielane informacje** o warunkach uzyskania prawa do świadczeń (telefonicznie lub osobiście),
- b) **pomoc udzielaną przy wypełnianiu wniosków** przez Mieszkańców pojawiających się osobiście w Dziale ŚR (np. wniosek o zasiłek rodzinny ma aż 15 stron, wniosek o świadczenia z FA ma aż 9 stron, a do tego należy wypełnić również dodatkowe załączniki w zależności od sytuacji konkretnego wnioskodawcy),
- c) **wzywianie** do złożenia wyjaśnień lub dołączenia dodatkowych dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń,
- d) w przypadku braku możliwości pozyskania z elektronicznych rejestrów informacji o wysokości składek społecznych i zdrowotnych – **wysyłanie tradycyjnych zapytań do ZUS** (lub innych instytucji ubezpieczeniowych) dotyczących składek odprowadzonych przez wnioskodawców,
- e) w przypadku braku możliwości pozyskania z elektronicznych rejestrów informacji o wysokości podatku dochodowego – **wysyłanie tradycyjnych zapytań do Urzędu Skarbowego** dotyczących podatku odprowadzonego przez wnioskodawców,
- f) w celu ustalenia okresów składkowych i nieskładkowych, które mają znaczenie przy opłacaniu składek za świadczeniobiorców przez tutejszy Ośrodek – **weryfikowanie tych okresów poprzez wysyłanie zapytań do ZUS** (lub innych instytucji ubezpieczeniowych),
- g) **okresowe sprawdzanie** w elektronicznych rejestrach **zmian w dochodach świadczeniobiorców** mających ustalone prawo do świadczeń, które jest uzależnione od dochodu rodziny, a także **przeliczanie tego dochodu przy każdorazowym uzyskaniu lub utracie** wynagrodzenia w okresie przyznanego świadczenia – jeśli wpływa na wysokość przyznanego świadczenia, to kończy się wydaniem **decyzji zmieniającej lub uchylającej** (zwłaszcza przy świadczeniach obliczanych metodą „złotówka za złotówkę”), ale nawet jeśli nie skutkuje żadną zmianą w przyznanym świadczeniu, to cała procedura przeliczenia dochodu rodziny i tak jest wykonywana,
- h) **wydawanie decyzji zmieniających** do przyznanych świadczeń lub pism informujących dla świadczeniobiorców **w związku ze zmianą wysokości świadczeń** (np. coroczna waloryzacja kwoty świadczenia pielęgnacyjnego) oraz **aktualizacja danych** w systemie i tworzenie od nowa **harmonogramów wypłat**, co wiąże się z dużą liczbą świadczeń do zaktualizowania w krótkim okresie (przed najbliższym terminem wypłaty),
- i) **okresową weryfikację zmian w wydawanych orzeczeniach o niepełnosprawności** dla świadczeniobiorców mających ustalone prawo do świadczeń, które jest uzależnione od takiego orzeczenia,
- j) **bieżący kontakt** ze wspólnotami mieszkaniowymi i zarządcami nieruchomości odnośnie przyznanych dodatków mieszkaniowych oraz w ramach **monitorowania zaległości w opłacaniu czynszu** skutkujących wstrzymaniem wypłaty dodatku,
- k) **weryfikację i wyjaśnianie błędów** dotyczących źródeł ogrzewania i paliw zgłoszonych przez Mieszkańców do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, a mających wpływ na prawo do świadczeń,
- l) **przesyłanie** według właściwości do innych gmin **wniosków**, które złożone drogą elektroniczną lub pocztą tradycyjną zostały mylnie przesłane do tutejszego Ośrodka (wnioski złożone elektronicznie stanowią ok. 10% wszystkich wniosków),
- m) **bieżącą aktualizację wiedzy** w ramach licznych i częstych zmian w obowiązujących przepisach oraz interpretacjach,
- n) **inne czynności** podejmowane w ramach bieżąco prowadzonych postępowań i realizowanych zadań.

Natomiast te **działania, które można przedstawić liczbowo oraz efekty codziennej pracy wykonywanej w Dziale Świadczeń Rodzinnych, zostały podsumowane w poniższej tabeli (nowe zadania zaznaczono na czerwono).**

Tabela nr 14. Podsumowanie statystyczne zadań zrealizowanych w Dziale Świadczeń Rodziny w 2022 r.

Zadanie	Liczba decyzji / informacji / innych działań	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych	Liczba rodzin / Mieszkańców
Świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, „becikowe”, świadczenia rodzicielskie)	1 039	17 530	5 522 538,74	1 146 rodzin
Składki społeczne opłacane za świadczeniobiorców	wg decyzji powyżej	976	506 804,00	90 rodzin
Składki zdrowotne opłacane za świadczeniobiorców	wg decyzji powyżej	365	61 354,00	34 rodziny
Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy	22	95	16 050,00	20 rodzin
Świadczenia wychowawcze	23	15 083	7 446 369,39	1 843 rodziny
Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego	168 działań	-	-	39 rodzin
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	71	1 078	445 126,99	54 rodziny
Działania w ramach postępowań wobec dłużników alimentacyjnych	173 działania	-	-	64 dłużników
Dodatki mieszkaniowe	238	1 258	306 723,96	231 rodzin
Dodatki energetyczne	14	130	2 011,95	38 rodzin
Karta Dużej Rodziny	501 Kart	-	-	219 rodzin
Zaświadczenia o dochodzie do Programu „Czyste powietrze”	49	-	-	49 gospodarstw
Dodatek osłonowy	1 663	1 568	988 368,56	4 238 Mieszkańców
Dodatek węglowy	2 027	1 671	5 013 000,00	5 351 Mieszkańców
Dodatek dla gospodarstw domowych	222	172	251 000,00	647 Mieszkańców
RAZEM	6 210	39 926	20 559 347,59	14 063
w tym tylko nowe zadania	3 912	3 411	6 252 368,56	(3 827 rodzin oraz 10 236 Mieszkańców)

Źródło: Opracowanie własne

Rok 2022 przez pryzmat zadań realizowanych w Dziale Świadczeń Rodziny należy ocenić jako trudny i ciężki. Tak jak w 2021 roku nadal należało wykonywać **dotatkowe obowiązki** nałożone przez przepisy „**specustawy covidowej**”. Wszystkie decyzje wydane na podstawie orzeczeń o niepełnosprawności musiały być przedłużone na podstawie obowiązującego stanu zagrożenia epidemicznego, a w przypadku uzyskania nowego orzeczenia wymagały prowadzenia od nowa całego postępowania i wydawania po raz kolejny decyzji. Natomiast w momencie odwołania stanu zagrożenia – wszystkie decyzje przedłużone wcześniej w powyższy sposób, w jednym czasie stracą moc obowiązywania i będą wymagały ponownego wydania. Dlatego przepisy „covidowe” od dłuższego czasu wpływają na ilość wykonywanych obowiązków.

Z kolei początek 2022 roku przyniósł kolejne nieprzewidziane zdarzenia w postaci wojny na terytorium Ukrainy, w związku z czym wprowadzono „**specustawę ukraińską**”. Przepisy dotyczące obywateli Ukrainy rodzą konieczność analizowania każdego przypadku indywidualnie pod kątem przepisów obowiązujących w Ukrainie, gromadzenia

niezbędnych dokumentów, zaświadczeń, oświadczeń, prowadzenia całego postępowania bez żadnych uproszczeń, wydawania decyzji a następnie okresowej weryfikacji prawa do świadczeń. Rodzi to również problemy komunikacyjne oraz ograniczoną możliwość kontroli, czy obywatele Ukrainy nadal zamieszkują na terenie miasta, czy może powrócili do Ukrainy, ponieważ dane pobierane z rejestru udostępnionego przez Straż Graniczną nie zawsze są aktualne, wobec czego nie odzwierciedlają stanu faktycznego.

Dodatkową komplikacją wymagającą reorganizacji podziału zadań i obowiązków było zmniejszenie kadry pracowników Działu ŚR z 8 do 5 osób – w związku z przekazaniem realizacji świadczeń wychowawczych do ZUS.

Mimo okrojonej kadry – Dział Świadczeń Rodzinnych otrzymał w 2022 r. szereg **nowych zadań** do realizacji: **dotatki osłonowe, dodatki węglowe, dodatki dla gospodarstw domowych, weryfikację wniosków o zakup węgla, dodatki elektryczne**. Każde z tych zadań wymagało prowadzenia odrębnego postępowania, weryfikacji, wyjaśnień, wydawania informacji i decyzji – całość realizacji nie była w żaden sposób uproszczona, a liczne zmiany przepisów powodowały tylko dodatkowe komplikacje i chaos interpretacyjny. Trzy pierwsze wymienione powyżej nowe dodatki przełożyły się na **3 912** złożonych wniosków do rozpatrzenia, w których ujętych zostało **10 236** Mieszkańców Łańcuta do weryfikacji. Na 2023 rok została przedłużona realizacja dodatków węglowych, a pozostałe wymienione powyżej nowe zadania nadal trwają.

Wśród wcześniej realizowanych przez Dział ŚR zadań również widać rok do roku wyraźny trend wzrostowy w liczbie obsłużonych wnioskodawców: ok. 60% więcej wniosków o **Kartę Dużej Rodziny**, wzrost liczby wniosków o **dotatki mieszkaniowe** oraz wzrost liczby zaświadczeń do Programu „Czyste powietrze”.

To wszystko wyraźnie przytłoczyło pracowników Działu ŚR, którzy robili wszystko, aby podołać realizacji nowych jak również swoich dotychczasowych obowiązków. Niejednokrotnie wymagało to poświęcenia dodatkowego czasu, aby dopilnować wszystkich priorytetowych zadań w tym samym okresie.

VI. ZATRUDNIENIE I SPRAWY KADROWE

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łańcutie zatrudnionych było ogółem **28 osób**, w tym 9 pracowników socjalnych wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej na 2000 mieszkańców lub 50 rodzin powinien być zatrudniony 1 pracownik socjalny. Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie kierunkowe. Pracownicy brali udział w szkoleniach, które pogłębiały umiejętności zawodowe oraz pozwoliły na rozwój osobisty. Poniższa tabela przedstawia stan zatrudnienia na dzień 31.12.2022 r.

Tabela nr 15. Struktura zatrudnienia w MOPS

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba zatrudnionych osób	Liczba osób w przeliczeniu na etaty
1.	Dyrektor MOPS	1	1
2.	Dział Pomocy Środowiskowej:		
	• Kierownik Działu	1	1
	• Pracownicy socjalni	9	9
	• Opiekunki środowiskowe	4	4
	• Asystent rodziny	1	1
	• Pozostali pracownicy	1	1
3.	Dział Świadczeń Rodzinnych:		
	• Kierownik Działu	1	1
	• Pracownicy	3	3
	• Fundusz alimentacyjny	1	1
	• Dodatki mieszkaniowe	1	1
4.	Dział Finansowo-Księgowy		
	• Główny Księgowy	1	1
	• Pomoc Administracyjna	1	1
5.	Dział Organizacyjno-Administracyjny		
	• Kierownik Działu	1	1
	• Sprzątaczką	1	0,5
	• Archiwum	1	1

Źródło: Opracowanie własne

VII. REALIZACJA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY MIASTO ŁAŃCUT ZA ROK 2022

Tabela nr 16. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w 2022 r.

Cel szczegółowy	Zadanie	Raport z realizacji zadań
1. Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Miasto Łańcut	1. Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawozdanie roczne z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2022 rok. • Monitoring zjawiska przemocy w rodzinie w 2022 roku.
2. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Prowadzenie przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny (MZI) zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • W 2022 roku odbyły się 4 spotkania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego. • Miejski Zespół Interdyscyplinarny w ramach powołanych grup roboczych realizował procedurę 30 Niebieskich Kart. • W związku z wszczęciem nowych procedur zwołano 30 nowych grup roboczych oraz kontynuowano działalność 18 grup roboczych z poprzednich lat. • W ciągu roku odbyło się 211 spotkań grup roboczych. Na spotkaniach dokonywano diagnozy sytuacji rodzinnej, opracowywano plan pomocy rodzinie oraz monitorowano sytuację rodzin zgodnie z wcześniej ustalonym planem pomocy. • W sprawie 17 rodzin zawiadomiono Sąd Rodzinny o trudnej sytuacji wychowawczej oraz rodzinnej. • Zakończono procedurę 34 Niebieskich Kart, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – 18 w przypadku ustania przemocy i zrealizowania planu pomocy, - 16 w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. • Funkcjonariusze Policji przeprowadzali interwencje w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie, podczas których założyli 29 Niebieskich Kart, pozostałe założyli pracownicy socjalni (0), pracownicy oświaty (3), ochrona zdrowia (1), członek komisji alkoholowej (1).
3. Zapewnienie ochrony i możliwości udzielenia wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą	1. Zapewnienie schronienia i pomocy materialnej ofiarom przemocy w rodzinie 2. Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego ofiarom przemocy 3. Łagodzenie następstw zjawiska przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzono rozmowy telefoniczne z pracownikami ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Nowej Sarzynie i Korytnikach o dostępności i ofercie pomocowej dla mieszkańców Łańcuta. • Pracownicy socjalni udzielili pomocy finansowej 3 rodzinom uwikłanym w przemoc domową. • 48 rodzin skorzystało z pomocy w postaci pracy socjalnej. • Z Punktu Konsultacyjnego (pomocy psychologa) skorzystało 17 osób. • Pomoc prawną otrzymała 4 osoby. • 17 osób doświadczających przemocy skorzystało z terapii psychologicznej. • Informowano ofiary przemocy o możliwości uczestnictwa w grupach wsparcia organizowanych przez PCPR.

4. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie	1. Edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Na stronie internetowej ośrodka funkcjonuje zakładka dotycząca przemocy (umieszczono tam podstawowe informacje o zjawisku przemocy, dane kontaktowe do okolicznych placówek pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy, a także funkcjonowanie MZI w czasie epidemii). • Członkowie MZI otrzymali wykaz telefonów i adresów placówek udzielających pomocy na terenie gminy, powiatu oraz województwa.
5. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przemocą w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu	1. Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu	<ul style="list-style-type: none"> • Udział 2 pracowników socjalnych w dwóch szkoleniach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie	1. Przeprowadzanie działań motywujących do zmiany zachowań	<ul style="list-style-type: none"> • Motywowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy podczas pracy grup roboczych - w 2022 roku wypełniono 14 Niebieskich Kart D. • 12 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie zostało objętych pomocą Miejskiej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Źródło: Opracowanie własne

W gminie Miasto Łańcut pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc jest realizowana przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny i powołane przez niego grupy robocze, które podejmują działania w indywidualnych sprawach. Uchwałą Nr XXXII/202/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r. został przyjęty do realizacji „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Miasto Łańcut na lata 2021 – 2026”, którego założeniem jest prowadzenie działalności profilaktycznej oraz pomoc konkretnym osobom i rodzinom.

**VIII. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY
 MIASTO ŁAŃCUT ZA 2022 ROK**

Tabela nr 17. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Cel operacyjny	Zadania	Wskaźnik realizacji	Wskaźnik – stan na 2022
Zapewnienie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności przewyższania sytuacji kryzysowych rodzinom mającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, a także poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.	Organizowanie oraz współfinansowanie wycieczek zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży.	Liczba osób korzystających z wycieczki zimowej i letniej.	1) Wycieczek zimowych - 2) Wycieczek letnich: - półkolonia w szkołach: 401 - półkolonia organizacje pozarządowe: 24 - kolonia – obóz: 80 Razem: 505
	Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, liczba dostępnych zajęć.	1254 dzieci 72 zajęć
	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny.	Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta rodziny.	12
	Rozpowszechnienie informacji dla rodzin na temat możliwości poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Liczba rozpowszechnionych informacji na temat poradnictwa rodzinnego i psychologicznego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	129
	Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodzin – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba rodzin objętych pomocą materialną i niematerialną.	Pomoc materialna - 3755 pomoc niematerialna - 1443
	Organizowanie różnego rodzaju działań i aktywności mających na celu integrację rodzin.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację rodzin oraz liczba ich uczestników.	5 działań, 1203 uczestników
	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez prowadzenie różnorodnych form wsparcia dziennego.	Liczba rodzin i dzieci objętych monitorowaniem oraz biorących udział w zorganizowanych formach wsparcia dziennego.	398 dzieci
	Stała współpraca i wspieranie rozwoju Świetlicy Socjoterapeutycznej „Caritas”.	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach Świetlicy Socjoterapeutycznej, liczba podjętych działań wspierających jej działalność.	20 dzieci - zajęcia świetlicowe

	Kontynuowanie i pogłębianie współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz wspierania rodziny.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	15 działań
Zapewnienie warunków służących możliwie pełnej integracji osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.	Zwiększenie dostępności do świadczeń usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych.	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.	63
	Zabezpieczenie potrzeb bytowych osób niepełnosprawnych – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą materialną i niematerialną.	niematerialna - 111 materialna – 1094
	Świadczenie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych.	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług opiekuńczych.	31 osób
Zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego oraz zapewnienie dostępności do pomocy osób z zaburzeniami psychicznymi.	Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego – prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	870 uczniów
	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	352 rodziców 1247 uczniów
Zwiększenie dostępności do terapii oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin w obszarze leczenia uzależnień.	Liczba działań podjętych w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze leczenia uzależnień.	5 działań
	Monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	Liczba podjętych działań mających na celu monitorowanie i diagnozowanie problemów uzależnień.	8 działań
	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące.	51 osób
	Organizowanie szkoleń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	7 członków MKRPA

	profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.		
	Udzielanie pomocy materialnej rodzinom z problemem uzależnienia po przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna.	22 rodziny
	Kierowanie do sądu wniosków o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba wniosków skierowanych do sądu.	17 wniosków
	Kontynuowanie prowadzenia Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie dla osób uzależnionych i ich rodzin.	Liczba udzielonych porad dla osób uzależnionych i ich rodzin.	6 porad
	Wspomaganie działalności stowarzyszeń oraz klubów abstynenckich – prowadzenie współpracy oraz wsparcie finansowe i organizacyjne.	Liczba podjętych działań mających na celu wsparcie działalności stowarzyszeń oraz klubów abstynenckich.	3 działania
Budowanie systemu profilaktyki i wczesnej pomocy dla dzieci i młodzieży w zakresie uzależnienia od substancji psychoaktywnych.	Organizowanie i finansowanie w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki.	60 uczestników
	Organizowanie i finansowanie w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	668 uczestników
	Organizowanie działań promujących wśród dzieci i młodzieży zdrowy styl życia, wolny od uzależnień.	Liczba uczestników działań promujących zdrowy styl życia i życie wolne od uzależnień.	1376 uczestników
	Organizowanie wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem socjoterapeutycznym i profilaktycznym.	0 uczestników

Wzrost poziomu wiedzy w zakresie zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu, promowanie zdrowego stylu życia oraz wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwych form pomocy w przypadku problemu uzależnień.	Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców Miasta mających na celu uświadomienie negatywnych konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: wczesnej inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież, spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych, liczba uczestników.	1 działanie, 200 uczestników
Zwiększenie wrażliwości oraz skali reakcji społecznej i instytucjonalnej na obserwowane przejawy przemocy w rodzinie, a także wzrost świadomości rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych wobec dzieci.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleniach.	522 rodziców
	Organizacja spotkań informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla pracowników instytucji publicznych.	Liczba pracowników instytucji publicznych uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych oraz szkoleniach.	2 pracowników
	Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży dotyczących przemocy/agresji – realizacja warsztatów psychoedukacyjnych.	Liczba uczestników warsztatów psychoedukacyjnych w szkole.	652 uczestników
	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.	35 działań
	Realizowanie programów rekomendowanych skoncentrowanych na zjawisku przemocy rówieśniczej w placówkach oświatowych.	Liczba uczestników programów rekomendowanych w szkołach.	1073 uczestników
Poprawa dostępu do usług i poszerzenie oferty wsparcia skierowanej do osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.	Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach, Internecie oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Ilość podjętych działań informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy.	16 działań

	Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	2 osoby
	Bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji przemocy w rodzinie, w tym interwencja kryzysowa, udzielanie pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym została udzielona bezpośrednia pomoc, np. w postaci interwencji kryzysowej, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	pomoc finansowa - 3 pomoc psychologiczna - 17 pomoc prawna - 4
	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym i stosującym przemoc, w postaci konsultacji w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.	Liczba osób objętych pomocą i wsparciem w zakresie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego.	Poradnictwo medyczne- 0 poradnictwo pedagogiczne- 0 poradnictwo psychologiczne - 17 poradnictwo prawne- 4 poradnictwo socjalne-48
	Kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba osób stosujących przemoc, skierowanych do udziału w programach edukacyjno-korekcyjnych.	0
	Motywowanie osób stosujących przemoc do zaprzestania stosowania przemocy oraz informowanie o konsekwencjach prawnych tego zachowania.	Liczba działań podjętych w celu motywowania osób stosujących przemoc oraz informowania ich o konsekwencjach prawnych.	47 osób motywowano do udziału w programie
	Udzielanie pomocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”.	30
Wspieranie rozwoju aktywności i integracji społecznej seniorów.	Organizacja zajęć edukacyjnych, mających na celu rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów (wykłady, spotkania, warsztaty komputerowe).	Liczba uczestników zajęć edukacyjnych.	11
	Organizacja zajęć rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych promujących zdrowy i aktywny styl życia osób starszych.	Liczba osób starszych uczestniczących w zajęciach rekreacyjno-sportowych oraz kulturalnych.	486
	Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Liczba przeprowadzonych diagnoz.	1 diagnoza
Zapewnienie warunków możliwie	Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym objęta	Pomoc materialna - 222 pomoc niematerialna - 484

pełnego i adekwatnego wsparcia dla osób starszych umożliwiającego funkcjonowanie w środowisku lokalnym.	osobom w wieku poprodukcyjnym.	pomocą materialną i niematerialną.	
	Zapewnienie jakości i dostępności usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych dla osób starszych.	Liczba osób starszych objętych usługami opiekuńczymi.	33 osoby
	Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów dla seniorów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/przeprowadzonych warsztatów.	5 warsztatów
	Propagowanie i organizowanie wolontariatu w odpowiedzi na potrzeby osób starszych.	Liczba podjętych w formie wolontariatu działań.	0
	Funkcjonowanie Dziennego Domu Opieki dla Seniorów.	Liczba miejsc dostępnych dla osób starszych w Dziennym Domu Opieki.	Brak danych
Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych, a także zwiększanie szans na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia mieszkańców.	Objęcie pomocą materialną i niematerialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.	Liczba rodzin dotkniętych problemem bezrobocia objętych pomocą materialną i niematerialną.	Pomoc materialna - 240 pomoc niematerialna - 303
Zapewnienie możliwości społecznego włączenia osób z problemem ubóstwa poprzez podniesienie ich kompetencji aktywnością wspieraną.	Podnoszenie skuteczności wsparcia przez pracę socjalną, ukierunkowaną na wzmacnianie potencjału osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	Liczba osób objętych wsparciem ukierunkowanym na wzmacnianie potencjału w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem ich uprawnień, zasobów i możliwości.	589 osób
	Zapewnienie pomocy osobom bezdomnym na podstawie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	Liczba osób objętych indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności.	0
	Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie włączania społecznego i walki z ubóstwem.	Liczba działań inicjujących współpracę pomiędzy instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie włączania społecznego i walki z ubóstwem.	6 działań
Zapewnienie dostępu do skutecznej pomocy w formie wsparcia o charakterze materialnym	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rozumianego jako dostęp do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia	Liczba osób objętych pomocą społeczną w formie świadczeń.	1063 osób

ograniczającej zasięg i głębokość ubóstwa przy uwzględnieniu współdziałania beneficjentów pomocy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji.	przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.		
	Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w zakresie dożywiania.	Pieniężnej - 361 osób, Niepieniężnej - 648 osób
	Udzielanie uczniom z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	40 uczniów
	Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.	Liczba osób i rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych.	zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy – 188 rodzin 438 osób w rodzinach
Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.	Organizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych, rozrywkowych.	Liczba zorganizowanych wydarzeń.	83
	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej, kulturalnej, rekreacyjnej i zdrowotnej.	Liczba powstałych i zmodernizowanych obiektów.	8

Źródło: Opracowanie własne

Podstawą realizacji powyższych działań jest Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2026, która została przyjęta do realizacji Uchwałą nr XXXII/204/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r.

IX. WNIOSKI I POTRZEBY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Rok 2022 przebiegał nie tylko tak jak poprzedni pod hasłem powrotu do normalności po epidemii koronawirusa, kiedy to należało modyfikować funkcjonowanie Ośrodka oraz przebieg realizacji niektórych zadań w zależności od aktualnych zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego, a także wydawanych przez rząd nowych przepisów prawa, ale także staliśmy się kasą wypłat rządowych programów, jak również duży wpływ na naszą pracę miał wybuch wojny w Ukrainie. Podczas występowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii oraz wprowadzonych wyjątkowych ograniczeń a także bliskość granicy z państwem, w którym wybuchła wojna, miały istotny wpływ na problemy mieszkańców miasta w wielu dziedzinach.

Na dzień dzisiejszy nadal nie można jednoznacznie wskazać, jakie będą długofalowe skutki pandemii, wojny czy inflacji. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazuje na konieczność wsparcia psychicznego dzieci, młodzieży i seniorów oraz profilaktykę zarówno w sytuacji post pandemicznej jak i stresem związanym z wojną za naszą wschodnią granicą.

W celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, również tych powstałych z powodu epidemii, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, poniżej przedstawiono potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

1. stałe monitorowanie bieżącej sytuacji epidemicznej i podejmowanie działań zmierzających do udzielania doraźnej pomocy mieszkańcom w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych;
2. prowadzenie diagnozy sytuacji życiowej mieszkańców, a w przypadku rozeznania potrzeb gminy w czasie epidemii lub po jej zakończeniu tworzenie programów ośtonowych;
3. kontynuowanie realizacji wszystkich zadań w zakresie pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwiających życie odpowiadających godności człowieka;
4. zintensyfikowanie pomocy dziecku i rodzinie w czasie epidemii i po jej zakończeniu (w szczególności wsparcie psychologiczne, praca socjalna, pomoc asystenta, przeciwdziałanie uzależnieniom);
5. kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie ośrodkiem pomocy społecznej, a służbą zdrowia, oświatą, prokuraturą, sądem, kuratelą, policją, organizacjami pozarządowymi oraz Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
6. rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym, szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań;
7. utrzymanie na tym samym poziomie standardów związanych z pracą socjalną oraz realizacją wypłaty świadczeń w MOPS poprzez zwiększanie kompetencji służb i reagowanie na bieżące potrzeby związane z funkcjonowaniem Ośrodka.

W wyniku analizy powyższych danych można wnioskować, że w łańcucie realizowanych jest wiele działań, które skierowane były do mieszkańców w celu zaspakajania ich potrzeb, a w szczególności niwelowania nierówności społecznych. Ważnym elementem było i jest przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk, np. występowania przemocy, uzależnień, problemów opiekuńczo-wychowawczych rodzin z dziećmi. Istotne znaczenie ma też wspieranie osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób starszych i samotnych. Realizacja zadań w tych obszarach jest konieczna i wymaga kontynuowania.

Potrzeby na najbliższe lata zostały zawarte w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2026, przyjętej Uchwałą Nr XXXII/204/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r.

Dokument ten powstał w oparciu o „Diagnozę Problemów Społecznych” i jest podstawą do podejmowania długofalowych, zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrażania rozwiązań w postaci programów lokalnych mających za zadanie realizację celów zawartych w strategii.

W oparciu o ww. dokumenty powstały i zostały ustanowione programy:

1. „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 - przyjęty Uchwałą Nr VI/41/2019 Rady Miasta Łańcuta z dnia 4 lutego 2019 r.,
2. „Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2023” – przyjęty Uchwałą Nr XXXII/203/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r.,
3. „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Miasto Łańcut na lata 2021–2026” – przyjęty Uchwałą Nr XXXII/202/2020 Rady Miasta Łańcuta z dnia 25 listopada 2020 r.

W części dotyczącej środków finansowych potrzeby zostały przedstawione w projekcie budżetu na rok 2023. Najpilniejsze z nich to:

1. zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców miasta skierowanych do domów pomocy społecznej – wobec starzejących się mieszkańców naszego miasta oraz „emigrujących” młodych członków

rodziny corocznie wzrasta potrzeba kierowania do domów pomocy społecznej, a co za tym idzie zwiększa się odpłatność za osoby skierowane;

2. zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej – wobec wzrostu liczby dzieci umieszczonych w instytucjach pieczy zastępczej;
3. zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę świadczeń (szczególnie zasiłków celowych) z zakresu pomocy społecznej wobec zwiększających się potrzeb w tym zakresie;
4. zabezpieczenie środków finansowych na obsługę administracyjno-organizacyjną Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Ośrodku.

W kolejnych ustawach o dodatkach osłonowych dla obywateli pozostawiono „furtki”, które pozwalają samorządom scedować obowiązki obsługi tych dodatków na ośrodki pomocy społecznej. W praktyce pomoc społeczna i dotychczasowe zadania działu świadczeń zostały odsunięte na drugi plan, a OPS stał się kasą wypłat rządowych programów. Zostaliśmy zaangażowani do działań adresowanych do ogółu społeczeństwa: dodatków węglowych, osłonowych, dla gospodarstw domowych, elektrycznych, weryfikacji wniosków o zakup węgla, pomocy uchodźcom – czyli zupełnie nie związanych z rolą i funkcją pomocy społecznej w dotychczasowym kształcie, polegającej na pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Tylko w ułamku ocenia się efekt naszych działań, do których zostaliśmy powołani, czyli pracy socjalnej, wypłaty świadczeń rodzinnych, pomocy społecznej, współpracy z podopiecznymi i ich rodzinami. To, co najważniejsze, schodzi na margines i rząd nie zastanawia się nad tym, ile jeszcze jesteśmy w stanie udźwignąć.

Wszystkie te dodatkowo zlecone zadania, to co najmniej drugie tyle dołożone do obowiązków, które mieliśmy wcześniej i to do wykonania tymi samymi zasobami kadrowymi. Jeśli pomoc społeczna przekierowuje się na kasę wypłat rządowych dodatków, to obsługa najważniejszych spraw, do których została powołana, może być zagrożona.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż pomoc społeczna we wszystkich jej rodzajach winna zmierzać do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych osób jej potrzebujących i umożliwić im bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Nie można jej jednak traktować jako stałego dochodu, a tylko jako środek umożliwiający doprowadzenie osoby potrzebującej do usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. Tym bardziej nie powinno się traktować Ośrodka Pomocy Społecznej jako kasy wypłat rządowych programów dla całości społeczeństwa.

Sprawozdanie przygotowali:

Marek Rupa – Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie

Monika Barycka – Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej

Dominik Cebula – Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych

tel.: 17 225 33 25

e-mail: mops@mopslancut.pl